

๓๔. เกล็ดปลาปรุง	ราก	ต้มดื่ม ปาปรุงกำลัง
๓๕. หารข้างร้อง	ใบ	ต้มอาบ แก้ผื่นคัน
๓๖. จูเห่าดำ	เครือ	ต้มดื่ม แก้โรคัมพฤษ
๓๗. หัวใจเสือดำ	ราก	ต้มดื่ม ยาปาปรุงกำลัง
๓๘. กลิ้งกลางดง	หัว	ต้มดื่ม ขับเสมหะ
๓๙. สรพิษดำ	ราก	ต้มดื่ม แก้ริดสีดวงทวาร
๔๐. ร่านสาวหลง	ราก,ใบ,ต้น	ต้มดื่ม แก้ร้อนใน
๔๑. เถาวัลย์เปียง	เครือ	ต้มดื่ม ยากษัยเส้น
๔๒. หญ้าหนวดแมว	ต้น,ราก	ต้มดื่ม แก้นิ่ว
๔๓. จะคำนแดง	ต้น	ต้มดื่ม ปาปรุง
๔๔. หวานข้าวเย็น	เหง้า	ปาปรุง

ที่มา: การสำรวจของคณะกรรมการป้าชุมชนบ้านปางมะโอ กรกฎาคม ๒๕๔๖

กรณีตัวอย่าง ๒ การจัดการป้าชุมชนในพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดอยเชียงดาว

ป้าชุมชนบ้านหัวทุ่ง หมู่ที่ ๑๔ ตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

ชุมชนบ้านหัวทุ่ง เป็นคนไทยพื้นราบ ที่มีอาชีพหลัก คือ การทำนาข้าว เพื่อกิน และพืชเศรษฐกิจ เช่น ถั่วเหลือง กระเทียม ข้าวโพด และผลไม้ ลำไย ลิ้นจี่ มะม่วง ควบคู่ไปกับการเลี้ยงสัตว์ ไก่ หมู รายเล็ก ๆ น้อยๆ ระดับครัวเรือน แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า รายได้เฉลี่ยต่อคน ครอบครัวของชาวบ้านบ้านหัวทุ่งนี้นั้น ไม่สูงมากนัก แต่ชาวบ้านสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ ก็เพราะอาศัย การเก็บหาของป่า เพื่อการยังชีพ (ลดค่าใช้จ่าย) และก่อให้เกิดรายได้จากการซื้อขายผลผลิตจากป่า ตามฤดูกาล ที่มีการซื้อขายกันทั้งในระดับชุมชนและตลาด ในระดับตำบล อำเภอ เป็นต้น

ป้าชุมชนบ้านหัวทุ่ง มีจำนวนประมาณ ๔,๐๐๐ ไร่ มีสภาพเป็นป่าเบญจพรรณ ในบริเวณเทือกเขา หินปูน เป็นพื้นที่ที่กรมป่าไม้เดิมประกาศให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งก่อนหน้านี้ พื้นที่ป่าบริเวณดังกล่าว มีสภาพเป็นป่าสงวนแห่งชาติป่าเชียงดาวและมีการสัมปทานตัดไม้กันอย่างรุนแรง โดยเฉพาะบริเวณที่ราบเชิงเขา ต่อมา ชาวบ้านบ้านหัวทุ่ง (แยกตัวมาจากบ้านทุ่งละครเดิม) โดยมีพ่อหลวงดิบ ศรีบุญยัง ผู้ใหญ่บ้านในสมัยนั้น ช่วยกันดูแลรักษาป่า บริเวณดังกล่าว โดยการสร้างความเข้าใจกับสมาชิกชาวบ้านออกกฎระเบียบห้ามมิให้มีการบุกรุกแผ้วถาง ลำสัตว์ตัดไม้ และเผาป่า มีการจัดเวรยามในการออกตรวจลาดตระเวน ป้องกันมิให้บุคคลภายนอก เข้ามาทำลายป่า

ผลจากการที่ชาวบ้านบ้านหัวทุ่ง ช่วยกันกันดูแลรักษาป่า ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๔ เป็นต้นมา ทำให้สภาพป่า ที่หลงเหลือจากการสัมปทานตัดไม้นั้น กลับฟื้นสภาพอย่างรวดเร็ว ชาวบ้านที่เข้าไปเก็บหาของป่า เช่น หาเห็ด หน่อไม้ พืชผัก ผลไม้ในป่า สัตว์ขนาดเล็ก ผึ้ง แมลง ก็เริ่มตระหนักถึงความอุดมสมบูรณ์ของป่าที่สามารถให้ผลผลิตที่ชาวบ้านพึ่งพาอาศัยได้

ชุมชนบ้านหัวทุ่ง มีทั้งหมด ๑๔๖ ครัวเรือน จำนวนประชากร ๕๔๕ คน จากการสำรวจพบว่า ทุกครัวเรือนได้อาศัยผลผลิตจากป่า เป็นอาหาร ยารักษาโรค และเป็นไม้ใช้สอย ตลอดถึงการที่ได้

อาศัยน้ำ ที่ไหลมาจากป่าชุมชนบ้านหัวทุ่ง เป็นแหล่งน้ำสำคัญที่มีการจัดการตามระบบเหมืองฝาย ทำนา ปลูกข้าว และพืชเศรษฐกิจอื่น ๆ

เศรษฐกิจชุมชนของบ้านหัวทุ่ง ส่วนหนึ่งมีรากฐานที่ต้องพึ่งพาอาศัยผลผลิตจากป่า ที่เห็นได้อย่างชัดเจน คือ การใช้ไม้ไผ่ที่ได้มาจากป่าชุมชน มาจักรสานเป็นตะกร้า สำหรับใส่ผักขาย โดยเฉลี่ยจะมีชาวบ้านที่สานตะกร้าขายต่อครอบครัวต่อปี ประมาณ ๒๐,๘๘๒ บาท รวมตลอดทั้งปีจาก ๑๔๖ ครอบครัว รวมเป็นเงินทั้งสิ้นที่ชุมชนได้รับจากอาชีพเสริม ๓,๐๔๘,๗๗๒ บาท/ปี รวมไม้ไผ่ที่ต้องใช้ตลอดทั้งปี ๘๔,๖๘๘ ท่อน เฉลี่ยชุมชนมีรายได้ต่อวัน ๕๘ บาท/ครอบครัว รวมเป็น ๑,๗๔๐ บาท/เดือน

ที่น่าสนใจอีกอย่างหนึ่งสำหรับการจัดการป่าชุมชนบ้านหัวทุ่งก็คือการที่มีผู้นำและคณะกรรมการป่าชุมชนได้มีการเจรจาต่อรองกับเจ้าหน้าที่ของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดอยเชียงดาว ซึ่งขึ้นอยู่กับกรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรฯ เพราะว่า พื้นที่ป่าชุมชนดังกล่าว อยู่ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ซึ่งมี พ.ร.บ. สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ คุ้มครองดูแลอยู่

ตารางที่ ๑ ปฏิทิน การใช้ประโยชน์จากป่าของชุมชนบ้านหัวทุ่ง ในรอบปี

ชนิดพืช	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๑. หน่อไม้					←	→		→				
๒. ผักชะอม					←	→						
๓. ผักป่าฮ้าย					←	→						
๔. ผักหนัง	←											→
๕. ผักกูด	←											→
๖. ผักหนาม	←											→
๗. ดอกลิงแลว				←	→							
๘. ดอกก้าน						←	→					
๙. หัวมะหลาก									←	→		
๑๐. กระชายขาว	←											→
๑๑. เห็ด						←	→					
๑๒. หน่อไม้ซาง					←	→		→				
๑๓. เห็ดถอบ						←	→					
๑๔. หน่อไม้ไผ่					←	→						
๑๕. มะละ	←											→
๑๖. เห็ดลม											←	→
๑๗. เห็ดแดง							←	→				

ที่มา: การสำรวจของคณะกรรมการป่าชุมชนบ้านหัวทุ่ง กรกฎาคม ๒๕๔๖

หมายเหตุ ←→ หมายถึง ช่วงฤดูกาลที่หาได้มาก ←→ หมายถึง ช่วงฤดูกาลที่หาได้ทั้งปี

ตารางที่ ๒ ปริมาณและรายได้จากการเก็บผลผลิตจากป่า ประเภทพืชอาหารในเขตพื้นที่ป่าชุมชน บ้านหัวทุ่ง

ชนิด	ปริมาณที่เก็บมาเป็นอาหาร			ปริมาณที่เก็บมาจำหน่าย			มูลค่ารวม ทั้งสิ้น
	กก./ปี	ครั้ง/ปี	รวม/บาท/ปี	กก./ปี	ครั้ง/ปี	รวม/บาท/ปี	
๑. หน่อไม้	๗๘	๑๕	๑๑,๗๐๐	๒๓	๑๕	๓,๔๕๐	๑๕,๑๕๐
๒. ผักชะอม	๑๘	๗	๒,๕๒๐	-	-	-	๒,๕๒๐
๓. ผักป่าฮ่าย	๒	๕	๒๕๐	-	-	-	๒๕๐
๔. ผักหน้าง	๑	๔	๒๐	-	-	-	๒๐
๕. ผักกูด	๗	๑๐	๑,๔๐๐	-	-	-	๑,๔๐๐
๖. ผักหนาม	๓	๕	๗๕๐	-	-	-	๗๕๐
๗. ดอกลิงแลว	๒	๔	๔๐๐	-	-	-	๔๐๐
๘. ดอกก้าน	๖	๕	๓๐๐	-	-	-	๓๐๐
๙. หัวมะหลาก	๔	๕	๔,๐๐๐	-	-	-	๔,๐๐๐
๑๐. กระชายขาว	๑	๑	๑๐๐	-	-	-	๑๐๐
๑๑. เห็ด	๑๒	๑๐	๔,๘๐๐	-	-	-	๔,๘๐๐
๑๒. หน่อไม้ซาง	๒๓	๑๓	๕,๙๘๐	-	-	-	๕,๙๘๐
๑๓. เห็ดถอบ	๘	๓	๑,๙๒๐	-	-	-	๑,๙๒๐
๑๔. หน่อไม้ไผ่	๗๑	๘	๑๑,๓๖๐	-	-	-	๑๑,๓๖๐
๑๕. มะละ	๑	๒	๑๐๐	-	-	-	๑๐๐
๑๖. เห็ดลม	๑	๑	๑๐๐	-	-	-	๑๐๐
๑๗. เห็ดแดง	๒	๒๐	๔๐๐	-	-	-	๔๐๐
รวม ๑๗ ชนิด	๒๔๐	๑๑๘	๕๖,๑๐๐	๒๓	๑๕	๓,๔๕๐	๕๙,๕๕๐

ที่มา: การสำรวจของคณะกรรมการป่าชุมชนบ้านหัวทุ่ง กรกฎาคม ๒๕๔๖

จากตารางแสดงให้เห็นว่า ผลผลิตจากป่าที่ชุมชนบ้านหัวทุ่ง เข้าไปใช้ประโยชน์มีมากถึง ๑๗ ชนิด รวมรายได้ที่ไม่ต้องจ่ายทั้งปี รวมเป็นเงิน ๕๖,๑๐๐ บาท และรายได้ที่ชุมชนได้จากการขายผลผลิตจากป่า รวม ๓,๔๕๐ บาท รวมรายได้ทั้งที่นำมาเป็นอาหารและเพื่อจำหน่าย เป็นเงินทั้งสิ้น ๕๙,๕๕๐ บาท/ปี เฉลี่ย คิดจากจำนวนผู้ร่วมตัวอย่าง ๒๐ คน มีรายได้ต่อกันปี รวม ๒,๔๗๘ บาท

ตารางที่ ๓ ปริมาณและรายได้การเก็บผลผลิตจากป่า
ประเภทไม้ใช้สอย ในเขตพื้นที่ป่าชุมชนบ้านหัวทุ่ง

ชนิด	ปริมาณที่นำมาใช้			ปริมาณที่นำมาแปรรูปจำหน่าย			มูลค่ารวม
	ตัน/ปี	ครั้ง/ปี	รวม/บาท/ปี	ตัน/ปี	ครั้ง/ปี	รวม/บาท/ปี	ทั้งสิ้น
๑. ไม้ซาง	๑๘๒	๒๒	๓๒,๐๓๒	๑๑๔	๒๒	๒๐,๐๖๔	๕๒,๐๙๖
๒. ไม้บง	๑๕๓	๑๖	๑๙,๑๓๖	๔๖	๑๖	๕,๑๕๒	๒๔,๒๘๘
๓. ไม้ทำฟัน	๗	๕๒	๗,๒๘๐	-	-	-	๗,๒๘๐
๔. ไม้ไผ่	๑๐	๒	๒๐๐	-	-	-	๒๐๐
รวม ๔ ชนิด	๓๕๒	๙๒	๕๖,๖๔๘	๑๖๐	๓๘	๒๕,๒๑๖	๘๑,๘๖๔

ที่มา: การสำรวจของคณะกรรมการป่าชุมชนบ้านหัวทุ่ง กรกฎาคม ๒๕๔๖

นอกจาก พืช ผัก ผลไม้ ที่เป็นผลผลิตที่ได้จากป่าชุมชนบ้านหัวทุ่งแล้ว ยังมีผลผลิตที่เป็นเนื้อไม้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ไม้ไผ่ซาง ไม้บง ที่ชุมชนนำมาจักสานตะกร้าใส่ผัก เพื่อนำมาขายในราคาใบละ ๓.๓๐ บาท เมื่อคิดโดยเฉลี่ย ชุมชนไม่ต้องใช้จ่ายหรือเป็นรายได้ที่เกิดจากการเก็บผลผลิตจากป่ารวมทั้งปี ๘๑,๘๖๔ บาท

ตารางที่ ๔ พืชสมุนไพรที่พบ และการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าชุมชนบ้านหัวทุ่ง

ชนิด	ส่วนที่ใช้	สรรพคุณประโยชน์
๑. ม่วงเลือด	ลำต้น	ต้มดื่ม แก้โรคริดสีดวง
๒. ขางหัวหมู	เปลือก	อม แก้ปวดฟัน
๓. มะเดื่อยหิน	ราก	ตากแห้ง ต้มดื่ม แก้โรคนิ่ว
๔. มะเขือแจ้เครือ	ลำต้น	ต้มดื่ม ยาชูกำลัง
๕. กาวเครือ	ลำต้น	ต้มดื่ม ยาชูกำลัง
๖. หนุ่ยถอบปล้อง	ลำต้น	ตากแห้ง ต้มดื่ม แก้โรคนิ่ว
๗. กลิ้งกลางดง	ราก	แก้เอ็นผดุงปกติ
๘. ต้นมะมอกขาว	ลำต้น	ต้มดื่ม แก้โรคมะเร็ง
๙. ต้องตวบ	เปลือก	ทา แผลสด
๑๐. หงอนไก่	ลำต้น	ต้มดื่ม ยาชูกำลัง
๑๑. ไม้มนนาง	ลำต้น	ต้มดื่ม ปาปรุงน้ำมัน
๑๒. หนุ่ยคา	ลำต้น	ต้มดื่ม แก้ปวดเือง
๑๓. ฮ้อสะพายควาย	ลำต้น	ต้มดื่ม ยาชูกำลัง
๑๔. จำยเกลือแดง	ลำต้น	ต้มดื่ม แก้โรคริดสีดวง

๑๕. โคไม้รู้ล้ม	รากและลำต้น	ต้มดื่ม ยาชูกำลัง
๑๖. บอระเพ็ด	เถาวัลย์	ต้มดื่ม ยาชูกำลัง
๑๗. ส้มป่อย	ราก	ต้มดื่ม แก้ปัสสาวะขัด
๑๘. รวงจืด	ลำต้น	ต้มดื่ม ถอนพิษ
๑๙. นางพญาเสือโคร่ง	ลำต้น	ต้มดื่ม ยาชูกำลัง
๒๐. เสือกระทืบโรง	ลำต้น	ต้มดื่ม ยาชูกำลัง
๒๑. ไม้ประดู่	เปลือก	อม แก้ปวดฟัน
๒๒. หัวข้าวเย็น	ราก	ต้มดื่ม ยาชูกำลัง

ตัวอย่าง ๓ การจัดการป่าชุมชนในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเชียงดาว

ป่าชุมชนบ้านห้วยเป่า ตำบลทุ่งข้าวพวง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

ชุมชนบ้านห้วยเป่า เป็นชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม เชื้อสายไทยใหญ่ ที่มีการตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนอยู่ บนที่ราบริมฝั่งน้ำแม่ปิงมาแล้วหลายชั่วอายุคน สภาพป่า บริเวณหมู่บ้าน เป็นป่าเบญจพรรณ สลับกับป่าเต็งรัง

บ้านห้วยเป่า มีจำนวนประชากร ๑,๑๕๐ คน ใน ๒๕๔ ครัวเรือน มีพื้นที่ป่าชุมชนซึ่งปัจจุบัน กรมป่าไม้ได้ประกาศให้เป็นเขตป่าอนุรักษ์ อุทยานแห่งชาติเชียงดาว ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๔ เป็นต้นมา เดิมพื้นที่ป่า บริเวณดังกล่าว เป็นป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งการประกาศพื้นที่ป่าทั้งป่าสงวนแห่งชาติและป่าอุทยานแห่งชาติ ได้ทับซ้อนที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกิน รวมทั้งที่อยู่อาศัยของชุมชนทับซ้อนเข้าไปด้วย

เมื่อพื้นที่ป่าไม้บริเวณหมู่บ้านถูกทำลายลงไปมาก ในขณะนั้นคณะกรรมการหมู่บ้าน จึงได้มีการประชุมปรึกษาหารือกัน จนได้ข้อสรุปว่า ถ้าหากปล่อยให้พื้นที่ป่าบริเวณดังกล่าวนี้ อยู่ในการควบคุมดูแลของเจ้าหน้าที่ป่าไม้แต่ฝ่ายเดียว ป่าของชาวบ้านก็จะถูกทำลายมากยิ่งขึ้น เพราะเจ้าหน้าที่ดูแลไม่ทั่วถึง มีหน้าข้าวยังหาผลประโยชน์กับกลุ่มพวกพ่อค้า นายทุน

ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นต้นมา คณะกรรมการหมู่บ้านจึงได้เริ่มออกกฎระเบียบที่จะดูแลรักษาป่าบริเวณใกล้เคียงกับหมู่บ้าน เพื่อป้องกันมิให้มีการบุกรุกทำลายป่า

ต่อมา ปี พ.ศ. ๒๕๔๐ พื้นที่ป่าดังกล่าว จึงได้รับการประกาศและมีการจัดการในลักษณะของป่าชุมชนของหมู่บ้านห้วยเป่า โดยมีพ่อหลวงนพดล อนันตะ ทำหน้าที่เป็นประธานป่าชุมชน มีโครงสร้างของคณะกรรมการป่าชุมชน และชาวบ้านทุกครัวเรือน เป็นสมาชิกป่าชุมชน มีการปรับปรุงกฎระเบียบ ข้อบังคับ ข้อควรปฏิบัติต่างๆ ให้สอดคล้องกับการดูแลรักษาป่า การฟื้นฟูสภาพป่า และการใช้ประโยชน์จากป่าเพื่อให้ชาวบ้าน สามารถเก็บหาของป่า เพื่อการดำรงชีวิตและค้าขาย เล็กๆ น้อยๆ ได้ในระดับชุมชน

ปัจจุบันป่าชุมชนบ้านห้วยเป่า มีเนื้อที่ประมาณ ๔,๐๐๐ ไร่ อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเชียงดาว ในพื้นที่ป่า สองฝั่งลำน้ำแม่ปิง ผลจากการดูแลรักษาป่าดังกล่าว ทำให้สภาพป่าของป่าชุมชนบ้านห้วยเป่า มีความอุดมสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น สามารถให้ผลผลิตที่เป็นของป่าได้อย่างสม่ำเสมอตามฤดูกาล

ดังคำพูดของชาวบ้าน บ้านห้วยเป่าหลายๆ คนสะท้อนออกมา เช่น “ของกิน ของใช้ในบ้านเรานั้นมีอยู่มากมาย อยากกินเห็ด เข้าป่า อยากกินปลา ลงน้ำ มีกินตลอดชีวิต คนที่ไม่มิตินทำกิน ก็

อยู่ได้ อาศัยผลผลิตจากป่า เพื่อการยังชีพ คนที่มีอาชีพเก็บหาของป่า มีรายได้ไม่มากนัก พออยู่ได้ ที่สำคัญไม่เป็นหนี้ เป็นสิน ป่าชุมชนนี้แหละ คือ เศรษฐกิจชุมชน ที่พึ่งพาตัวเองได้"

คำพูดของชาวบ้านเหล่านี้ ได้สะท้อนให้เห็นถึง ทักษะ มุมมอง ความคิด และความสัมพันธ์มีต่อป่า ชุมชน ดังนั้น ฐานทรัพยากรดิน น้ำ ป่า และผลผลิตที่ได้จากป่า จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งตนเองได้ และมีความมั่นคงด้านอาหารและยา ดังนั้น รูปแบบการจัดการป่าชุมชน จึงเป็น เครื่องมืออย่างหนึ่งสำหรับการพัฒนาชุมชนในชนบทอย่างยั่งยืนต่อไป

ตารางที่ ๑ ปฏิทิน การใช้ประโยชน์จากป่าของชุมชนบ้านห้วยเปือ ในรอบปี

ชนิดพืช	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๑. เห็ดหอม						←→						
๒. เห็ดลม											←→	
๓. เห็ดถอบ						←→						
๔. เห็ดแดง						←→						
๕. หน่อไม้					←→							
๖. ผักหวาน	←											→
๗. ผักกูด	←											→
๘. ผักหนาม					←→							
๙. เห็ดโคน								←→				
๑๐. เห็ดไข่ห่าน						←→						
๑๑ ผักบอนแบ้ว					←→							
๑๒. ผักพ้อคำ					←→							
๑๓. ผักมันป่า	←											→
๑๔. ผักเห็ดป่า				←→								
๑๕. มะม่วงป่า				←→								
๑๖. ลำไยป่า							←→					
๑๗. มะขามป้อมป่า				←→								
๑๘. มะกอกป่า				←→								
๑๙. กระชาย						←→						
๒๐. ผักแซ้ว					←→							

ที่มา: การสำรวจของคณะกรรมการป่าชุมชนบ้านห้วยเปือ กรกฎาคม ๒๕๔๖

หมายเหตุ ←→ หมายถึง ช่วงฤดูกาลที่หาได้มาก ← หมายถึง ช่วงฤดูกาลที่หาได้ทั้งปี

ตารางที่ ๒ ปริมาณและรายได้จากการเก็บผลผลิตจากป่า
ประเภทพืชอาหารในเขตพื้นที่ป่าชุมชนบ้านห้วยเป้า

ชนิด	ปริมาณที่เก็บมาเป็นอาหาร			ปริมาณที่เก็บมาจำหน่าย			มูลค่ารวม
	กก./ปี	ครั้ง/ปี	รวม/บาท/ปี	กก./ปี	ครั้ง/ปี	รวม/บาท/ปี	ทั้งสิ้น
๑.เห็ดหอม	๑	๔	๓๒๐	-	-	-	๓๒๐
๒.เห็ดลม	๒	๑	๒๐๐	-	-	-	๒๐๐
๓.เห็ดถอบ	๒๘	๑	๒,๘๐๐	๑๗	๑	๑,๗๐๐	๔,๕๐๐
๔.เห็ดแดง	๑๔๓	๖	๕๑,๔๘๐	๖๕	๖	๒๓,๔๐๐	๗๔,๘๘๐
๕.หน่อไม้	๔๙๙	๙	๒๒,๔๕๕	๒๐๐	๙	๙,๐๐๐	๓๑,๔๕๕
๖.ผักหวาน	๒๗	๓	๒,๔๓๐	๑๕	๓	๑,๒๖๐	๓,๖๙๐
๗.ผักกูด	๔๒	๕	๔,๒๐๐	๓๐	๕	๓,๐๐๐	๗,๒๐๐
๘.ผักหนาม	๑๕	๕	๓,๗๕๐	๕	๕	๗๕๐	๔,๕๐๐
๙.เห็ดโคน	๕	๑	๓๐๐	-	-	-	๓๐๐
๑๐.เห็ดไข่ห่าน	๒	๓	๑๒๐	๒	๓	๑๒๐	๒๔๐
๑๑.ผักบอนบัว	๓	๑	๙	-	-	-	๙
๑๒.ผักพ้อคำ	๕	๑	๒๕	-	-	-	๒๕
๑๓.ผักมันป่า	๕	๑	๕๐	-	-	-	๕๐
๑๔.ผักเหือดป่า	๕	๑	๕๐	-	-	-	๕๐
๑๕.มะม่วงป่า	๓	๑	๓๐	-	-	-	๓๐
๑๖.ลำไยป่า	๕	๑	๕๐	-	-	-	๕๐
๑๗.มะขามป้อมป่า	๕	๑	๒๕	-	-	-	๒๕
๑๘.มะกอกป่า	๕	๑	๒๐	-	-	-	๒๐
๑๙.กระชาย	๒	๑	๖๐	-	-	-	๑๒๐
๒๐.ผักแว่น	๕	๖	๒๐๐	-	-	-	๑,๒๐๐
รวม ๒๐ ชนิด	๘๐๗	๕๓	๘๘,๕๗๔	๓๓๓	๓๒	๓๙,๒๓๐	๑๒๘,๘๐๔

ตารางที่ ๓ ปริมาณและรายได้การเก็บผลผลิตจากป่า
ประเภทไม้ใช้สอย ในเขตพื้นที่ป่าชุมชนบ้านห้วยเปือ

ชนิด	ปริมาณที่นำมาใช้			ปริมาณที่นำมาแปรรูปจำหน่าย			มูลค่ารวม ทั้งสิ้น
	ต้น/ปี	ครั้ง/ปี	รวม/บาท/ปี	ต้น/ปี	ครั้ง/ปี	รวม/บาท/ปี	
๑. ไม้ไผ่	๘๕	๑	๑,๗๐๐	-	-	-	๑,๗๐๐
๒. ไม้ข้าวหลาม	๑๐	๑	๒๕๐	๑๐	๑	๒๕๐	๕๐๐
๓. ไม้บง	๕	๑	๑๒๕	๕	๑	๑๒๕	๒๕๐
๔. ไม้ซาง	๕	๑	๑๒๕	๕	๑	๑๒๕	๒๕๐
๕. ไม้ไร่	๕	๑	๑๕๐	๕	๑	๑๕๐	๓๐๐
๖. ไม้ทำฟัน	๓	๓	๑,๘๐๐	๕	๓	๒,๔๐๐	๔,๒๐๐
๗. ไม้สร้างบ้าน	๓	๓	๔,๕๐๐	๓	๓	๔,๕๐๐	๙,๐๐๐
๘. ไม้เนื้อแข็งทุกชนิด	๖	๑	๑,๘๐๐	-	-	-	๑,๘๐๐
๙. ไม้ดอก	๑๐๐	๑	๒๐๐	-	-	-	๒๐๐
๑๐. ไม้พื้น	๓๐	๑	๓๐๐	-	-	-	๓๐๐
๑๑. ถ่าน	๓๐	๑	๑,๕๐๐	-	-	-	๑,๕๐๐
๑๒. ไม้จักสาน	๓๐	๑	๒,๐๐๐	-	-	-	๒,๐๐๐
๑๓. ไม้ประตู	๑	๑	๕๐๐	-	-	-	๕๐๐
๑๔. ไม้ตั้ง	๑	๑	๕๐๐	-	-	-	๕๐๐
๑๕. ไม้เตียง	๑	๑	๕๐๐	-	-	-	๕๐๐
รวม ๑๕ ชนิด	๓๑๕	๑๙	๑๕,๙๕๐	๓๒	๑๐	๗,๕๕๐	๒๓,๕๐๐

ตารางที่ ๔ พืชสมุนไพรที่พบ และการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าชุมชนบ้านห้วยเปือ

ชนิด	ส่วนที่ใช้	สรรพคุณ/ประโยชน์
๑. อ้อสเปายควาย	เครือ	ต้มดื่ม เป็นยาชูกำลัง
๒. เครือโน้มแน	เครือ	ต้มดื่ม แก้อาการพิษ
๓. ขางหัวหมู	เปลือก	อม หรือเคี้ยวแก้ปากเปื่อย
๔. ปีกขม	ใบ	ต้มอาบ แก้โรคผิวหนัง
๕. ต้นเมืองวาย	ใบ	ทุบให้ละเอียดคั้นใส่แผล
๖. ช่า	หัว	ต้มกับน้ำอ้อย เป็นยาชูกำลัง
๗. ชิง	หัว	ต้มแล้วอมเป็นยาระบายและแก้ไอ

๘. ขมิ้น	หัว	บดแล้วตากแห้งเป็นยาแก้ปวด
๙. ต้นหนวดแมว	ใบ	ต้มดื่ม แก้โรคนิ่ว
๑๐. กอติง	ใบ	ต้มดื่ม ป่ารุงกำลัง
๑๑. หญ้าคอสุม	รากและลำต้น	ต้มดื่ม แก้โรคริดสีดวง
๑๒. หญ้าเอ็นยืด	รากและใบ	ต้มดื่ม แก้เอ็นค้ำ
๑๓. ต้นมะดันป่า	รากและลำต้น	ต้มดื่ม แก้โรคริดสีดวง
๑๔. เกรือมะแตก	รากและลำต้น	ต้มดื่ม แก้ท้องร่วง
๑๕. ต้มเขือแข้งม้า	ราก	ต้มดื่ม แก้ท้องร่วง
๑๖. เกล็ดเก๋า	รากและลำต้น	ต้มดื่ม แก้ท้องร่วง
๑๗. ฟ้าทะลายโจร	ราก	ต้มดื่ม แก้โรคนิ่ว
๑๘. ใบเป้ง	ก้าน	ทา แก้ปากเปื่อย
๑๙. รากสับปะรด	ราก	ต้มดื่ม แก้โรคนิ่ว
๒๐. รากมะเดื่อหิน	ราก	ต้มดื่ม แก้โรคนิ่ว
๒๑. รากมะเฟือง	ราก	ต้มดื่ม แก้โรคนิ่ว
๒๒. กาวเครือ	หัว	ต้มดื่ม ยาชูกำลัง
๒๓. ประดู่เครือ	ราก	ต้มดื่ม ยาชูกำลัง
๒๔. ก้องแกลบ	ราก	ต้มดื่ม ยาแก้ปวด
๒๕. ไต่ไม่รู้ล้ม	ราก	ต้มดื่ม ยาชูกำลัง
๒๖. แพรพันธุจีน	ราก	ต้มอาบ แก้ผดผื่นคัน
๒๗. เปลือกไม้ถาง	เปลือก	ใช้ทา แก้โรคมะเร็งผิวหนัง
๒๘. หญ้ารากเหลือง	ราก	ต้มดื่ม แก้โรคนิ่ว แก้เมา
๒๙. นางพญาเสือโคร่ง	เปลือก	ต้มดื่ม ป่ารุงกำลัง

การใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรในลักษณะการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่ปิงตอนบน อำเภอเชียงดาวแบ่งออกเป็น ๒ ลักษณะ คือ

1. การท่องเที่ยวตามกระแสหลัก
2. การท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นจากกระบวนการจัดการโดยชุมชน และองค์กรท้องถิ่น

การท่องเที่ยวตามกระแสหลัก

การท่องเที่ยวตามกระแสหลักในพื้นที่อำเภอเชียงดาว มีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นจุดเด่นของอำเภอเชียงดาว ได้แก่

การท่องเที่ยวดอยหลวงเชียงดาวและถ้ำหลวงเชียงดาว

ดอยหลวงเชียงดาว อยู่กึ่งกลางระหว่างอำเภอเมือง เชียงใหม่ กับอำเภอฝาง ไซยปราการ แม่อาย ซึ่งมีสถานที่ท่องเที่ยว ที่มีจุดแข็ง เช่น ดอยอ่างขาง การล่องน้ำแม่กก ที่ท่าตอน หรือการเดินทางเชื่อมต่อไปที่ ดอยแม่สลอง เข้าสู่แม่สาย จ.เชียงราย ดังนั้นในปีหนึ่งๆ จึงมีผู้คนจำนวนมาก ที่แวะเวียนเข้ามาท่องเที่ยว ดอยหลวงเชียงดาว ซึ่งการท่องเที่ยวดังกล่าวนี้มีสองลักษณะ คือ

๑) การเที่ยวถ้ำหลวงเชียงดาว ถ้าดูจากจำนวนนักท่องเที่ยวไปเที่ยวเข้าเย็นกลับก็จะพบว่า ปีหนึ่งๆ มีนักท่องเที่ยวประมาณ ๕๐๐,๐๐๐ – ๖๐๐,๐๐๐ คน ถ้ำหลวงเชียงดาว มีผู้ค้นพบครั้งแรกประมาณปี พ.ศ. ๒๔๙๘ หรือประมาณ ๓๖๖ ปีมาแล้ว โดยพระยาอินทวิบูลย์ อดีตกำนันตำบลแม่ณะเป็นคนแรกที่มาค้นพบ ถ้ำหลวงเชียงดาว จากการที่เข้ามาบุกเบิกพื้นที่เพื่อมาตั้งถิ่นฐาน ปลูกสร้างบ้านเรือน จึงค้นพบถ้ำหลวงแห่งนี้ ต่อมาชาวบ้านในเขตพื้นที่ตำบลแม่ณะ ได้อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานและตั้งชื่อหมู่บ้านว่า บ้านถ้ำ ตามลักษณะ ของถ้ำ และเลือกเอาพระยาอินทวิบูลย์ เป็นผู้นำหมู่บ้านขึ้นมา

การเดินทางสำหรับการท่องเที่ยวถ้ำหลวงเชียงดาว ห่างจากที่ว่าการอำเภอเชียงดาวประมาณ ๕ กิโลเมตร เข้าไปทางหมู่บ้านบ้านถ้ำ ทางเข้าหมู่บ้านข้างโรงแรมเชียงใหม่ จากปากทางผ่านวัดด้านซ้ายมือ และโรงเรียนบ้านถ้ำ เดินทางโดยรถโดยสารประจำทาง (รถเหลือง) โดยสามารถเช่าเหมาได้ที่ท่ารถ บริเวณ หน้าสำนักงานประถมศึกษาอำเภอเชียงดาว ค่าบริการประมาณ ๑๐๐ บาท

ลักษณะเด่นของถ้ำ เป็นสถานที่ที่มีความสวยงามตามธรรมชาติของหินงอก หินย้อย รูปร่างต่างๆ สวยงามแปลกตา ประกอบไปด้วยถ้ำเล็กๆ หลายถ้ำ คือ ถ้ำม้า ถ้ำน้ำ ถ้ำแก้ว และถ้ำพระนอน บริเวณหน้าถ้ำ จะมีน้ำไหลออกมาและมีปลาอาศัยอยู่จำนวนมาก โดยเฉพาะปลาที่หายากและเป็นปลาเฉพาะถิ่น ปัจจุบันปลา เฉพาะถิ่นเหล่านั้นได้สูญพันธุ์ไปแล้ว คงเหลือแต่เฉพาะปลาทั่วไป

๒) การท่องเที่ยวดอยหลวงเชียงดาว ตั้งแต่บริเวณบ้านนาเลา เต้นหญ้าชัด อ่างสลองและยอดดอย ใน ปีหนึ่งๆก็จะมีนักท่องเที่ยวจำนวนประมาณ ๒,๐๐๐ – ๓,๐๐๐ คน ซึ่งการท่องเที่ยวดังกล่าวนี้ เป็นลักษณะ ของการกระจายไปตามพื้นที่และกิจกรรมของการท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นการดูนก เดินป่า เที่ยวหมู่บ้านชาว เขา เที่ยวถ้ำ ไหว้พระ กิจกรรมดังกล่าวนี้ได้ก่อให้เกิดรายได้กระจายไปยังชุมชนท้องถิ่น ที่บริการทั้งทางด้าน อาหาร ที่พักและการนำทาง รวมทั้งการบริการข่าวสารข้อมูลอื่นๆ

ที่เห็นได้ชัดอีกเรื่องหนึ่งก็คือ การที่เยาวชน ผู้ชาย หรือวัยแรงงานที่อยู่บ้านถ้ำ บ้านโรงวัว มักจะ ขอบไปเป็นลูกหาบที่จะรับจ้างแบกของให้กับนักท่องเที่ยวขึ้นไปยอดดอยหลวงเชียงดาว ในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว ตั้งแต่พฤศจิกายน - มีนาคมของทุกปี เช่น ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ที่ผ่านมามีผู้มาลงทะเบียนเป็นลูก หาบ จำนวน ๑๒๘ คน คิดเฉลี่ยรายได้ต่อคนประมาณ ๑๒,๐๐๐ บาทต่อคนต่อปี

การท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นจากกระบวนการจัดโดยชุมชนและองค์กรท้องถิ่น

การท่องเที่ยวลักษณะนี้ พบได้ในพื้นที่สูง โดยเฉพาะชุมชนที่เป็นชนเผ่า ได้แก่ หมู่บ้านผาฮาด ตั้ง อยู่หมู่ที่ ๑๖ ตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว ซึ่งเป็นชุมชนปกากะญอ มีการจัดการท่องเที่ยวในหมู่บ้านใน ลักษณะของโฮมสเตย์ ที่พานักท่องเที่ยวเดินป่า ชีชีช้าง ในเขตพื้นที่ฝั่งตะวันออกของสายน้ำแม่ปิง ในเขต อุทยานแห่งชาติศรีลานนา ติดกับเขตอำเภอพร้าว นอกจากนี้ในเขตพื้นที่ใกล้เคียงกัน ยังมีหมู่บ้านที่เป็นชน เผ่าดาร์อั้ง หรือที่รู้จักกันโดยทั่วไปว่า ชุมชนปะหล่อง บ้านปางแดง หมู่ที่ ๙ ตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว ทุกๆ ปีของฤดูกาลท่องเที่ยว โดยเฉพาะในช่วงเดือน ตุลาคม – กุมภาพันธ์ จะมีนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็น ชาวต่างประเทศเข้ามาเที่ยวจำนวนมาก จุดขายในพื้นที่คือ ศิลปะ วัฒนธรรม การแต่งกาย วิถีชีวิตของชุมชน ปะหล่อง และการเดินป่าในเขตพื้นที่ป่าโดยรอบ

นอกจากชุมชนในเขตพื้นที่ติดต่ออุทยานแห่งชาติศรีลานนาแล้ว ยังมีชุมชนบ้านนาเลาซึ่งเป็นชนเผ่าลีซู ในตำบลเชียงดาวที่มีการจัดการท่องเที่ยวในลักษณะของโฮมสเตย์เช่นเดียวกับชนเผ่าปะหล่องและปกากะญอ แต่จุดเด่นจะต่างกัน เนื่องจากบ้านนาเลา เป็นหมู่บ้านที่อยู่ใกล้ดอยหลวงเชียงดาว เป็นจุดที่สามารถมองเห็นดอยหลวงเชียงดาวได้ชัดเจนที่สุด และสวยงามที่สุด ที่สำคัญเป็นหมู่บ้านที่ผู้คนมักจะมาชื่นชมกับดอกเสี้ยวป่า ที่ขึ้นอยู่กระจัดกระจายรอบเขาของหมู่บ้าน

นอกจากนี้ยังมีแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ที่น่าสนใจ

๑. พระสถูปเจดีย์สมเด็จพระนเรศวร เป็นสถานที่ท่องเที่ยว สำหรับบรรจุอัฐิของสมเด็จพระนเรศวรมหาชน เป็นที่สักการะของชาวเชียงดาว ซึ่งทุกๆ วันที่ ๑๖ เมษายน และ ๒๕ มกราคม ตั้งอยู่หมู่ที่ ๒ ตำบลเมืองงาย อำเภอเชียงดาว

๒. น้ำตกศรีสังวาลย์ เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ เนื่องจากสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ได้ทรงเสด็จมาเปิดโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ณ บ้านนาหวาย และเข้าไปพักผ่อนในบริเวณพื้นที่ดังกล่าวจึงได้ทรงตั้งชื่อว่า “ศรีสังวาลย์” เป็นต้นมา ซึ่งตั้งอยู่หมู่ที่ ๓ ตำบลเมืองงาย อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้เส้นทางหลวงหมายเลข ๑๐๗ สายเชียงใหม่ -ฝาง ผ่านอำเภอเชียงดาวไปจนถึงหลักกิโลเมตรที่ ๗๔ แยกซ้ายเข้าทางหลวงหมายเลข ๗๔ (ปากทางเมืองงาย) เดินทางต่อไปอีกประมาณ ๒๔ กิโลเมตรก่อนถึงบ้านนาหวาย ปัจจุบันเป็นสถานที่ตั้งที่ทำการอุทยานแห่งชาติเชียงดาว

๓. ถ้ำแจ้งปากหกก เป็นถ้ำที่ถูกค้นพบใหม่ หลังจากที่ได้มีการประกาศให้พื้นที่ดังกล่าวเป็นอุทยานแห่งชาติเชียงดาว ตั้งอยู่ทางตอนเหนือสุดของบ้านเมืองงาย ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติเชียงดาวประมาณ ๒๐ กิโลเมตร เป็นลักษณะถ้ำที่เป็นภูเขาหินปูน ที่มีความสวยงาม

๔. บ่อน้ำร้อนโป่งอาง บ่อน้ำร้อนธรรมชาติ ที่ตั้งอยู่กลางป่าเขา มีสถานที่ให้อาบน้ำแร่ แช่น้ำแร่ บริการให้กับนักท่องเที่ยว ตั้งอยู่บ้านโป่งอาง หมู่ที่ ๕ ต.เมืองงาย อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

๘. ระบบเศรษฐกิจ

อาชีพ	เกษตรกร	ร้อยละ	๘๐
	ค้าขาย	ร้อยละ	๓
	อื่นๆ	ร้อยละ	๗

อำเภอเชียงดาวมีพื้นที่ทำการเกษตรประมาณ ๗๐,๘๓๕ ไร่ อัตรานเฉลี่ยพื้นที่ทำการเกษตรต่อครัวเรือน ๖ ไร่ โดยเกษตรกรที่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง ๑๐,๐๓๔ ครัวเรือน หรือร้อยละ ๘๔ ของประชากรที่ทำการเกษตร พืชที่ปลูก พืชไร่ เช่น ถั่วเหลือง ผัก เพื่อจำหน่าย ส่วนการทำนาและปลูกข้าวไว้เป็นการปลูกเพื่อบริโภคในครัวเรือน เกษตรกรในอำเภอเชียงดาวมีการเลี้ยงสัตว์เป็นอาชีพเสริม เช่น ช้าง ม้า ไก่ กระบือ แพะ แกะ สุกร ห่าน และไก่ (บรรยายสรุป อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่ จาก www.chiangdao.cm.com)

แรงงาน

ตลาดแรงงานในอำเภอส่วนใหญ่เป็นแรงงานเพื่อการเกษตรกรรมที่มีการจ้างงานตามฤดูกาล
อัตราค่าจ้างแรงงาน ชายวันละ ๑๐๐-๑๔๔ บาท หญิง วันละ ๘๐-๑๐๐ บาท

การอุตสาหกรรม

- โรงปมไบยา ๕ แห่ง
- โรงสีข้าวขนาดกลาง ๕ แห่ง

- โรงสีข้าวขนาดเล็ก ๔๕ แห่ง
- โรงงานแปรรูปอาหาร ๑ แห่ง

ร้านค้า

- ร้านค้าขนาดใหญ่ ๓๘ ร้าน
- ร้านค้าของชำ ๓๖๒ ร้าน

สหกรณ์ ๓ กลุ่ม

- สหกรณ์ของกรป.กลาง,
- สหกรณ์ของสำนักงานปฏิรูปที่ดิน
- สหกรณ์การเกษตรของกรมส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์

ชื่อ-ที่อยู่ของกลุ่มสหกรณ์เกษตรกรในอำเภอเชียงดาว

ประเภท	ชื่อ	ที่อยู่	จำนวนสมาชิก
สหกรณ์การเกษตร	สหกรณ์การเกษตรโครงการหลวงห้วยลึก จำกัด	จ.เชียงใหม่ ๕๐๑๗๐ โทรศัพท์ ๐ ๑๓๘๗ ๐๓๓๒	๔๕
	สหกรณ์การเกษตรเชียงดาว จำกัด	๔๓๒ ม.๑๓ ต.เชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่ ๕๐๑๗๐ โทรศัพท์ (๐๕๓)๔๕๕๑๒๙ Fax. (๐๕๓)๔๕๕๑๒๙	๑,๒๐๖
	สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินเชียงดาว จำกัด	๑๑/๒ ม.๔ ต.เชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่ ๕๐๑๗๐ โทรศัพท์ (๐๕๓)๔๕๕๒๘๔	๒๘๗
	สหกรณ์การเกษตรกร ป.กลาง นพค. เชียงใหม่ จำกัด	ม.๘ ต.เมืองงาย อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่ ๕๐๑๗๐	๑๗๘
	สหกรณ์ผู้ปลูกกระเทียมเชียงดาว จำกัด	๑๑/๒ ม.๔ ต.เชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่ ๕๐๑๗๐ โทรศัพท์ (๐๕๓)๔๕๖๓๖๖	๒๔๕
	สหกรณ์การใช้ประโยชน์จากป่าอย่างยั่งยืน บ้านแม่มะ จำกัด	๑๓ ม.๑๑ ต.แม่ะ อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่ ๕๐๑๗๐ โทรศัพท์ (๐๕๓)๔๕๕๓๘๐	๓๘
สหกรณ์นิคม	-		
สหกรณ์ออมทรัพย์	เครดิตยูเนียน		
สหกรณ์ร้านค้า	-		
สหกรณ์บริการ	สหกรณ์ไฟฟ้าตำบลเมืองคอง จำกัด	๔๑ ม.๔ ต.เชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่ ๕๐๑๗๐	๓๔๖
	สหกรณ์ไฟฟ้าบ้านปางฮ้างปางโฮง จำกัด	๓๕ ม.๑๒ ต.แม่ะ อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่ ๕๐๑๗๐	๒๙

(ที่มา : www.cpd.go.th)

ธนาคาร ๓ แห่ง

- ธนาคารกรุงไทย
- ธกส.
- ธนาคารออมสิน

ข้อมูลคณจน อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

จำนวนผู้จดทะเบียนคณจน อำเภอเชียงดาว

ลำดับ	ปัญหา	เทศบาล	นอกเขตเทศบาล	รวม
1.	ปัญหาที่ดินทำกิน	๖๖๐	๙,๐๖๔	๙,๗๒๔
2.	ปัญหาคนเร่ร่อน	-	๑๐	๑๐
3.	ปัญหาผู้ประกอบการอาชีพผิดกฎหมาย	-	๑๐	๑๐
4.	ปัญหาการใช้ความช่วยเหลือนักเรียนนักศึกษาให้มีรายได้จากอาชีพที่เหมาะสม	๒	๕	๗
5.	ปัญหาจากการถูกหลอกลวง	๓	๓๙	๔๒
6.	ปัญหาหนี้สินภาคประชาชน	๓๙๒	๕,๑๕๙	๕,๕๕๑
7.	ปัญหาที่อยู่อาศัยของคณจน	๒๐๖	๕,๔๖๙	๕,๖๗๕
8.	ปัญหาอื่นๆ	๒๐	๓๑๓	๓๓๓
รวม		๑,๒๘๓	๒๐,๐๖๙	๒๑,๓๕๒

(ที่มา : www.khonThai.com)

ข้อมูลหนี้สิน (ที่มา กองทุนฟื้นฟูเกษตรกร อ.เชียงดาว)

- จำนวนสมาชิก ๙๙๙๑ คน (หญิง ๓๙๖๖ คน ชาย ๕๐๒๕ คน)
- ขอบเขตพื้นที่ ๖๖ กลุ่ม ๗ ตำบล อ.เชียงดาว
- รายได้ต่อปี ๑๓๓,๓๓๘,๕๐๖ บาท
- หนี้สิน

หนี้โครงการรัฐ	๙,๕๖๕,๘๘๓ บาท
ธกส.	๕๔,๑๗๖,๘๗๗ บาท
สถาบันการเงิน	๑๒,๐๘๑,๙๘๘ บาท
หนี้ในกลุ่ม	๑๑,๙๙๐,๗๓๕ บาท
อื่นๆ	๖,๕๒๐,๗๓๖ บาท
รวม	๙๒,๓๓๖,๒๒๙ บาท

- กองทุนหมู่บ้านละล้าน ๗๒ หมู่บ้าน รวมเป็น ๗๒ ล้านบาท
- กองทุน กขคจ. ๑๘๐,๐๐๐ บาท/ หมู่บ้าน

๕. ข้อมูลด้านสุขภาพ

ข้อมูลโรคติดต่อ ๒๕๔๑-๒๕๔๕

ชื่อโรค	ปี ๒๕๔๑	ปี ๒๕๔๒	ปี ๒๕๔๓	ปี ๒๕๔๔	ปี ๒๕๔๕
ไข้มาลาเรีย	๑,๓๘๕	๒,๑๖๓	๑,๓๘๖	๑,๔๓๕	๔๕๕
ไข้เลือดออก	๒๖๗	๘๗	-	๓๑	-
วัณโรค	๑๐๒	๑๐๕	๑๒๔	๑๓๘	-
เอชไอวี	๘๓	๑๔๒	๑๙๖	๑๕๘	-
คอติบ	๑	๖	-	-	-
ไอกรน	-	-	-	๑	-
รวม	๑,๘๓๘	๒,๔๐๓	๑,๗๐๖	๑,๗๖๓	๔๕๕

อสม.เชียงดาว

ตำบลเชียงดาว	๒๕๓	คน
ตำบลเมืองนะ	๓๐๗	คน
ตำบลเมืองงาย	๑๓๖	คน
ตำบลแม่นะ	๑๘๐	คน
ตำบลเมืองคอง	๑๐๕	คน
ตำบลปิงโค้ง	๑๗๐	คน
ตำบลทุ่งข้าวพวง	๗๖	คน
รวม	๑,๑๒๒	คน

๖. สถานการณ์ด้านปัญหายาเสพติด จำนวนคดีและปริมาณยาเสพติด ๒๕๔๓-๒๕๔๗

ปี	รายการ	เฮโรอีน	ฝิ่น	กัญชา	แอมเฟตามีน(ยาบ้า)
๒๕๔๓	จับกุมได้	ราย ๓๔	๒๓	๘	๔๑๔
		คน ๓๗	๒๔	๘	๔๖๓
	น้ำหนักของกลาง (กรัม/เม็ด)	๑๐,๓๙๙	๑๔๓.๘๗	๑๒๒.๕	๘๒๓,๕๘๑
๒๕๔๔	จับกุมได้	ราย ๕๒	๖	๔	๓๐๑
		คน ๕๘	๗	๔	๓๓๖
	น้ำหนักของกลาง (กรัม/เม็ด)	๗๗.๓๓	๕,๓๓๑	๒,๖๐๕.๐๔	๕๙๔,๙๓๕
๒๕๔๕	จับกุมได้	ราย ๕๔	๕	๗	๓๐๙
		คน ๖๕	๕	๗	๓๓๓
	น้ำหนักของกลาง (กรัม/เม็ด)	๓๙๔.๖๒	๗๐.๐๖	๗๕.๐๒	๑๕๖,๔๐๒
๒๕๔๖	จับกุมได้	ราย ๑๐	๓๕	๒	๑๐๒
		คน ๙	๓๕	๑	๑๐๓
	น้ำหนักของกลาง (กรัม/เม็ด)	๑,๔๑๓.๓	๘,๑๖๘.๗๕	๓๓๐๐ กก. แห้ง ๕ กรัม	๕๙๑,๒๖๑
๒๕๔๗	จับกุมได้	ราย ๒	๘	-	๙๓
		คน ๒	๙	-	๑๐๘
	น้ำหนักของกลาง (กรัม/เม็ด)	๐.๑	๑๓๘.๔๓	-	๕๒,๖๒๕

ข้อมูลผู้ค้า / ผู้เสพ / ผู้รับการบำบัด

ปี	ผู้ค้า (ราย)	ผู้เสพ (ราย)	รวม	ผู้ที่เข้ารับการบำบัด (ราย)
๒๕๕๖	๑๒๖	๑,๒๖๒	๑,๓๘๘	๙๓
๒๕๕๗	-	๑๔๖	๑๔๖	๑๔๖
๒๕๕๘	-	๗๖	๗๖	๗๖

๗. ระบบการศึกษา

การศึกษาภาครัฐบาล

เปิดสอนระดับประถมศึกษา ๓๔ โรงเรียน

เปิดสอนระดับประถมศึกษา-มัธยมต้น ๑๖ โรงเรียน

เปิดสอนมัธยมศึกษาตอนต้น-ตอนปลาย ๓ โรงเรียน

รวม ๕๓ โรงเรียน

จำนวนโรงเรียน		จำนวน			จำนวนห้อง	หมายเหตุ
		ชาย	หญิง	รวม		
ก่อนประถมศึกษา	อนุบาล ๑	๔๒๕	๓๕๖	๗๘๑	๔๓	
	อนุบาล ๒	๔๗๙	๔๒๐	๘๙๙	๔๖	
	รวม	๙๐๔	๗๗๖	๑,๖๘๐	๘๙	
ประถมศึกษา	ประถม ๑	๘๗๖	๘๙๔	๑,๗๗๐	๖๒	
	ประถม ๒	๙๙๕	๙๐๗	๑,๙๐๒	๖๕	
	ประถม ๓	๙๑๐	๘๓๘	๑,๗๔๘	๖๔	
	ประถม ๔	๗๙๕	๗๙๒	๑,๕๘๗	๖๑	
	ประถม ๕	๗๘๓	๗๕๗	๑,๕๔๐	๖๐	
	ประถม ๖	๖๕๑	๖๘๘	๑,๓๓๙	๕๘	
	รวม	๕,๐๑๐	๔,๘๗๖	๙,๘๘๖	๓๗๐	
มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยม ๑	๕๖๖	๕๘๕	๑,๑๕๑	๓๙	
	มัธยม ๒	๕๐๘	๕๖๑	๑,๐๖๙	๒๙	
	มัธยม ๓	๔๘๒	๕๐๕	๙๘๗	๒๖	
	รวม	๑,๕๕๖	๑,๖๕๑	๓,๒๐๗	๙๔	
มัธยมศึกษาตอนปลาย	มัธยม ๔	๑๔๙	๑๙๘	๓๔๗		
	มัธยม ๕	๑๓๔	๒๒๓	๓๕๗		
	มัธยม ๖	๑๓๘	๑๔๖	๒๘๔		
	รวม	๑,๙๗๗	๒,๒๖๘	๔,๒๔๕		

*ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต ๓ (ปีการศึกษา ๒๕๕๗)

๔. วิจัยและงานพัฒนาในพื้นที่อำเภอเชียงดาว

ด้วยความพิเศษของพื้นที่ ทำให้ตลอดหลายช่วงทศวรรษที่ผ่านมา อำเภอเชียงดาวจึงเป็นพื้นที่ที่มี บุคคล หรือกลุ่มบุคคล หลากหลายวัย เพศ และชาติพันธุ์เข้ามาศึกษา เรียนรู้ ทดลอง ปฏิบัติการทางความคิด-การกระทำจนเกิดเป็นงานวิจัย งานพัฒนาหลาย ๆ ชิ้น ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการศึกษาที่ให้ประโยชน์ตรงต่อผู้ศึกษาและประโยชน์ต่อพื้นที่ รวมทั้งได้สร้างผลกระทบทั้งรูปธรรมและนามธรรมต่อคน พื้นที่ ซึ่งพอจะประมวลไว้เป็นฐานข้อมูลเพื่อการศึกษาต่อยอด และใช้ประโยชน์ ดังนี้

ประเด็น	หัวข้อเรื่อง	ผู้ศึกษา	หน่วยงานสนับสนุน	ระยะเวลา
๑ การศึกษา	๑ กิจกรรมการเรียนการสอนวิชาอาชีพที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิตของกลุ่มโรงเรียนบูรพา สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	อุไร เรือนโขง	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๕๓๖
	๒ การใช้ห้องสมุดโรงเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	เอมอร นรเดชาพันธ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๕๓๖
	๓ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาต่อการพัฒนาการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนอุดรศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	นิคม ผัดแสน	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๕๔๐
	๔ การจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาความพร้อมทางภาษาไทยตามแนวการสอนแบบรับภาษาที่สองสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาล ในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	ธनिया อานะสุข	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๕๔๑
	๕ การบริหารงานปกครองนักเรียนในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	เดช สุธรรมปวง	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๕๔๒
	๖ การเข้าสู่ตำแหน่งและความรู้ความเข้าใจของกรรมการโรงเรียนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	เสน่ห์ ใจอุดม	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๕๔๔
	๗ การใช้สื่อการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมในการสอนคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนอรุโณทัยวิทยาคม อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	สันต์ ดุลย์สูงเนิน	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๕๔๔

	๘ การปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	พลับพลึง ทาร์ตัน	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๕๔๔
	๙ การดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็กและโรงเรียนอนุบาลในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	มันทนา พรเพิ่มสุข	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๕๔๖
	๑๐ โครงการการพัฒนาหลักสูตรเพื่อท้องถิ่นระดับโรงเรียน ในพื้นที่อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	ไพรัช ใหม่ชมภู	สกว.สำนักงานภาค	๒๕๔๖
	๑๑ โอกาสทางการศึกษาของผู้ที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา : กรณีศึกษาบ้านวังจ้อม อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	ละเอียด สิงห์สุวรรณ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๕๓๗
๒ ทรัพยากร	๑ การสำรวจและการวางแผนการใช้ที่ดินโครงการหลวง บ้านหนองอู-มูเซอร์หนองเขียว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	โครงการสำรวจลุ่มน้ำทางภาคเหนือของประเทศไทย	สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	๒๕๒๓
	๒ การสำรวจและการวางแผนการใช้ที่ดินโครงการหลวง บ้านห้วยลึก อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	โครงการสำรวจลุ่มน้ำทางภาคเหนือของประเทศไทย	สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	๒๕๒๕
	๓ การสำรวจและเก็บตัวอย่างพันธุ์ไม้สมุนไพรบริเวณดอยเชียงดาว	สมพร ภูதியานันต์	สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	๒๕๓๕
	๔ การวางแผนจัดการทรัพยากรบนพื้นที่สูง : กรณีศึกษาบ้านสันป่าเกี๊ยะ และบ้านป่าเมี่ยงน้ำเย็น ตำบลแม่นะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	บวรศักดิ์ เพชรานนท์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๕๓๗
	๕ การสำรวจและเก็บตัวอย่างพันธุ์ไม้สมุนไพรบริเวณดอยเชียงดาว	สมพร ภูதியานันต์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๕๔๑
	๖ การศึกษาความเจริญเติบโตของไม้ชนิดต่างๆ ที่ทดลองปลูกบริเวณสถานีวิจัยเพื่อรักษาต้นน้ำดอยเชียงดาว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	ภิกษิตี วรรณะและคณะ	กองอนุรักษ์ต้นน้ำ	๒๕๓๙
	๗ กระบวนการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ด้านการเกษตรบนที่สูงอย่างยั่งยืน : กรณีศึกษาชุมชนม้งบ้านสันป่าเกี๊ยะ ตำบลแม่นะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	บัณฑิต วาฤทธิ์และคณะ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๕๔๓
	๘ การสำรวจและเก็บตัวอย่างพันธุ์ไม้สมุนไพรบริเวณดอยเชียงดาว	สมพร ภูதியานันต์และคณะ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๕๓๕

๙ กระบวนการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ด้านการเกษตรบนที่สูงอย่างยั่งยืน : กรณีศึกษาชุมชนม้งบ้านสันป่าเกี๊ยะ ตำบลแม่เนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	สุธาสี โนมุล	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๕๕๔
๑๐ การศึกษาสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมที่อาศัยอยู่ในบริเวณคอยเชียงดาว	เกรียงศักดิ์ ถนอมพันธ์	สำนักงานป่าไม้เขตเชียงใหม่	๒๕๕๖
๑๑ การหาจำนวนตัวอย่างที่น้อยที่สุดเหมาะสมสำหรับมดในป่าชนิดต่างๆ บริเวณรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	อนันต์ แก้วคำมูล	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๕๕๖
๑๒ การหาจำนวนตัวอย่างที่น้อยที่สุดที่เหมาะสมสำหรับแมงมุม ในป่าชนิดต่างๆ บริเวณเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	กรกมล คุ่มสุวรรณ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๕๕๖
๑๓ การศึกษาพืชสมุนไพรที่จำหน่ายบริเวณบ้านถ้ำ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	ทัศนีย์พร สุขโชติ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๕๕๖
๑๔ ความรู้ทัศนคติและการยอมรับปฏิบัติการเกษตรแบบผสมผสานในเชิงอนุรักษ์ ของเกษตรกร อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	สุทธิศักดิ์ สินธุบุญ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๕๕๐
๑๕ ความคาดหวังของเกษตรกรจากการส่งเสริมการเกษตรของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยลิก อำเภอเชียงดาว	เดโชพล เสมือนใจ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๕๕๑
๑๖ ความหลากหลายของแมลงบริเวณเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเชียงดาวจังหวัดเชียงใหม่	ธวัชชัย กลิ่นศรี	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๕๕๑
๑๗ ความหลากหลายของพืชสมุนไพรและไม้มงคลที่จำหน่ายบริเวณถ้ำเชียงดาว	จิรภากรานต์ ปาละหล้า	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๕๕๓
๑๘ ความหลากหลายของนกบริเวณสถานีวิจัยสัตว์ป่าเชียงดาวที่ระดับความสูง ๕๕๐-๖๒๕ เมตร ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	วรพจน์ บุญความดี	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๕๕๖
๑๙ ประสิทธิภาพการใช้ปัจจัยการผลิตในการปลูกข้าวโพดภายใต้ระบบการเกษตรแบบพันธสัญญา กรณีศึกษา เกษตรกรชาวเขาหมู่บ้านห้วยปง หมู่ ๕ ตำบลแม่เนะ อำเภอเชียงดาว	ทรงพล บุญเรือนยา	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๕๕๒
๒๐ ผลกระทบของการใช้ที่ดินที่มีต่อสภาพป่าไม้และสังคมพืชที่คอยเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	เสาวลักษณ์ บุญมา	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๕๕๖

	๒๑ ผลผลิตของป่าและความอุดมสมบูรณ์ ของดินบริเวณนิคมดอยเชียงดาว	ซุบ เข็ม นาค	สนง.คณะกรรมการวิจัย แห่งชาติ	๒๕๑๙
	๒๒ ภูมิปัญญาพื้นบ้าน : เกี่ยวกับระบบนิเวศ วนเกษตรบนแหล่งต้นน้ำลำธารในภาคเหนือ	พรชัย ปรีชาปัญญา	สกว.สำนักงานภาค	๒๕๑๑
	๒๓ รายงานการสำรวจและการวางแผนการ ใช้ที่ดินบ้านแกน้อย ตำบลแม่นะ อำเภอเชียง ดาว จังหวัดเชียงใหม่	โครงการสำรวจลุ่ม น้ำทางภาคเหนือ ของประเทศไทย	สำนักงานคณะกรรมการ วิจัยแห่งชาติ	๒๕๒๓
	๒๔ รายงานผลการสำรวจดินบริเวณนิคม สร้างตนเองสงเคราะห์ชาวเขา ดอยเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	ปัญญะ เผ่าศรีทองคำ	กรมพัฒนาที่ดิน	๒๕๑๑
	๒๕ ศักยภาพการพัฒนาป่าชุมชน โดยองค์ การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	ประชัน พิบูลย์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๕๔๔
	๒๖ แผนแม่บทเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเชียง ดาว จังหวัดเชียงใหม่	สำนักอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ	สำนักอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ	๒๕๔๐
	๒๗ แสกฟิงใจจากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เชียงดาว ในปี พ.ศ. ๒๕๓๘-๒๕๓๙	อณิสันี แทนอาษา	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๕๓๙
	๒๘ การจัดการป่าชุมชนและการอนุรักษ์พื้น ฟูสายน้ำปิง	-	มูลนิธิโตโยต้า ประเทศไทย	๒๕๔๗
	๒๙ การพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการ อนุรักษ์ลุ่มน้ำปิง	-	มูลนิธิ ดร.เทียม โชค วัฒนา	๒๕๔๘
	๓๐ การจัดการลุ่มน้ำทั้งระบบ (ลุ่มน้ำปิง / น้ำแม่แมะ / แม่นะ)	-	โครงการสิทธิชุมชน สกว.	๒๕๔๙
	๓๑ การสร้างการเรียนรู้ฐานทรัพยากร รอบ ดอยหลวงเชียงดาว	-	UNDP	๒๕๔๗
	๓๒ แผนฟื้นฟูชุมชนท้องถิ่น	-	พอช.	๒๕๔๘
	๓๓ ความหลากหลายทางชีวภาพของแมลง น้ำจากลุ่มน้ำเชียงดาว	-	สกว.	
	๓๔ กระบวนการเรียนรู้เพื่อจัดทำสื่อภูมิ ประเทศจำลอง ดอยหลวงเชียงดาว	โอฬาร อ่องพะ	สกว.สำนักงานภาค	๒๕๔๘
๓ ท้องเที่ยว	๑ ความคาดหวังและความต้องการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวถ้ำ เชียงดาว	ทับทิม สุวรรณประภา	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๕๔๑
	๒ ประวัติและนำเที่ยวชมถ้ำหลวงเชียงดาว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	พระมหาสถิตย์ ดิษฐาญาโณ	-	๒๕๔๕
	๓ รายงานการศึกษาผลกระทบของการท่องเที่ยว ที่มีต่อระบบนิเวศดอยเชียงดาว และ	วิทยา สิทธิพจน์	กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ ป่าและพันธุ์พืช	๒๕๔๖

	แนวทางการบริหารจัดการ			
๔ สุขภาพ	๑ การศึกษาภาวะสุขภาพจิตที่มีผลต่อการปรับตัวของเด็กนักเรียนหญิงชาวไทยภูเขา และเด็กนักเรียนหญิงชาวไทยพื้นราบในโรงเรียนเจ้าฟ้าอุบลรัตน์ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ	กัญญาณณ์ กาญจนทรงกูร	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๒๕๔๑
	๒ การสำรวจด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมของชาวเขาเผ่าลีซอและมูเซอ ในหมู่บ้านหนองแขม ตำบลเมืองนะ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ	ธาวีวรรณ ไชยบุญเรือง	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๕๔๖
	๓ ความรู้และการปฏิบัติตนในการป้องกันควบคุมไข้เลือดออกของชาวบ้านหมู่บ้านอรุโณทัย ตำบลเมืองนะ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ	ปทุม คำวิเศษ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๕๓๕
	๔ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพาบุตรไปรับวัคซีนขั้นพื้นฐานของมารดาหมู่บ้านอรุโณทัย ตำบลเมืองนะ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ	พัชโรบล นาดประทาน	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๕๓๕
	๕ ปัจจัยที่มีผลต่อการป้องกันปัญหายาเสพติดในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ในเขตอำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ	กิตติ บุญญาภาส	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๕๕๓
	๖ พฤติกรรมการป้องกันภาวะขาดสารไอโอดีนของประชาชนอำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ	อรพิน รัชสีสาคร	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๕๕๒
	๗ แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ	อรรถพล บาลยอ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๕๕๖
๕ เศรษฐกิจ	๑ การสำรวจภาวะทางสังคมเศรษฐกิจของชาวเขาเผ่ามูเซอในโครงการหลวงแก่งน้อย ตำบลเมืองนะ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ	จันทบูรณ์ สุทธิ และคนอื่น ๆ	ศูนย์วิจัยชาวเขา	๒๕๒๔
	๒ ลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม และประชากรอำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ พ.ศ.๒๕๒๘ / สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	สถาบันวิจัยสังคม	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๕๒๘

	๓ รูปแบบการจัดการภูมิปัญญาชาวบ้านเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนบ้านปางมะโอ ตำบลแม่เนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	กาญจนา ชันคำ	สกว.สำนักงานภาค	๒๕๔๗
	๔ โครงการ การสร้างความเข้มแข็งด้านการจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษากองทุนหมู่บ้านแม่ก๊ะ หมู่ ๔ และกองทุนหมู่บ้านแม่ข้อน หมู่ ๔ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	อรสา หน่อปัน	สกว.สำนักงานภาค	๒๕๔๗
๖ อื่น ๆ	๑ การสำรวจข้อมูลจำเป็นพื้นฐานของประชาชนในพื้นที่ปฏิบัติงานโครงการหลวงแกน้อย ตำบลแม่เนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	ดรุณี ทายะติและคณะ	โครงการหลวง	๒๕๓๙
	๒ การศึกษาความสามารถในการทรงตัวของผู้สูงอายุ ช่วงอายุ ๖๐-๖๕ ปี ในเขตเทศบาลตำบลเชียงดาว	ศรุต ตนพยอม	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๕๔๔
	๓ การทำงานชุมชนและการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเด็กและเยาวชน แถบชายแดนในประเทศไทย อำเภอ- จังหวัดเชียงใหม่	องค์การกองทุนช่วยเหลือเด็ก	องค์การกองทุนช่วยเหลือเด็ก	๒๕๔๔
	๔ การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยลึก อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	บุญรอง สายน้อย	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๕๔๖
	๕ ความเป็นชายขอบและการสร้างพื้นที่ทางสังคมของคนพลัดถิ่น : กรณีศึกษาชาวดาระอั้งในอำเภอเชียงดาว	วาสนา ละอองปลิว	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๕๔๖
	๖ ตำนานหรือประวัติฉบับเดิมถ้าหลวงเชียงดาว	เล็ก นะเชียงดาว [นามแฝง]	-	๒๕๑๕
	๗ ตำนานอ่างสงเชียงดาว : ฉบับวัดกุคำ จังหวัดเชียงใหม่ / ปรีวรรคและตรวจสอบชำระต้นฉบับ	สุกนิดา เชื้ออินทะ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๕๔๐
	๘ ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานจุดผ่อนปรนทางการค้าชายแดนไทย-พม่า ช่องกัวผาออก อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	ธนกศักดิ์ เก่งถนอมมา	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๕๔๑
	๙ อาชีพการทำเหมืองของบ้านปางมะโอ ตำบลแม่เนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	หทัยชนก ศิริณวัฒน์กุล	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๕๔๕
	๑๐ เรื่องประวัติถ้าเชียงดาว	อารยันตคุปต์ [นามแฝง]	-	๒๕๔๕

๑๑ แนวทางการปรับปรุงการปฏิบัติงานด้าน บริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจ บนสถานีตำรวจ ภูธร อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	ทัศนีย์ อารมย์เกลี้ยง	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๕๕๓
๑๒ การศึกษาตัวตนและบทบาทของเจ้า หลวงสุวรรณคำแดง	เกริก อัครชินเรศ	สกว.สำนักงานภาค	๒๕๕๘
๑๓ การถอดบทเรียน กระบวนการทำงาน เครือข่ายองค์กรชาวบ้าน	นุจิรัตน์ อ่องพะ	สกว.สำนักงานภาค	๒๕๕๘

๙. วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเขียงดาว

พ.ศ. 2548 – 2552

ยุทธศาสตร์ อบต./เทศบาล	ด้านสังคม มนุษย์	การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา	ด้านการเมือง และการบริการ	ด้านเศรษฐกิจ	ด้านสาธารณสุข	โครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค เทคโนโลยี พ.ย.2547-มี.ค.2548	ทรัพยากรธรรมชาติ การท่องเที่ยว
1. แม่เฒ่า	- การปราบปรามยาเสพติด - การลดอุบัติเหตุ - สวัสดิการสังคม - สาธารณภัย	- สนับสนุนการศึกษา - บำรุงศาสนา - อนุรักษ์วัฒนธรรม - ภูมิปัญญาชาวบ้าน	- ให้ความรู้ในการบริหารจัดการ - การองค์กร	- ส่งเสริมอาชีพ - การรวมกลุ่ม - สหกรณ์ร้านค้าชุมชน	- เฝ้าระวังโรคติดต่อ - โรคพิษสุนัขบ้า - เอ็ดส์ - พัฒนาศักยภาพด้านสาธารณสุข		- การจัดการขยะ - การอนุรักษ์ทรัพยากร - การใช้สารเคมี - พัฒนาระบบแหล่งท่องเที่ยว
2. เทศบาลเขียงดาว	- ส่งเสริมกีฬา - การจัดระบบคนต่างดาว - ยาเสพติด - พัฒนาคุณภาพชีวิต	- จริยธรรมในเยาวชน - หลั ก สู ต ร ส นั บ ส นุน บุคลากร	- การพัฒนาบุคลากรขององค์กร	- ส่งเสริม OTOP - พัฒนาเศรษฐกิจชุมชนครบวงจร - เศรษฐกิจพอเพียง	- ป้องกัน โรคติดต่อ โรคระบาด - ป้องกันปัญหามลภาวะ		- อ นุ ร ัก ษ์ ทรัพยากร - ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว - การบริการท่องเที่ยว - ความปลอดภัย

ยุทธศาสตร์ อบต./เทศบาล	ด้านสังคม มนุษย์	การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา	ด้านการเมือง และการบริหาร	ด้านเศรษฐกิจ	ด้านสาธารณสุข	โครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค เทคโนโลยี พ.ย.2547-มี.ค.2548	ทรัพยากรธรรมชาติ การท่องเที่ยว
3. เที่ยงดาว	- พัฒนาคุณภาพชีวิต	- สืบสานวัฒนธรรม ประเพณี	- แผนชุมชนแก้ ความยากจน				
4. ปิงโค้ง	- ส่งเสริมชุมชนเข้มแข็ง	- พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน	- บริหารจัดการภายในโปร่งใส	- OTOP	- ให้ความรู้ - สนับสนุนเวชภัณฑ์		- ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ - ปहुกม้งด้านการอนุรักษ์
5. เทศบาลเมืองงาย		- พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน	- ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น	- ให้ความรู้ด้านการเกษตร - สร้างรายได้จากการท่องเที่ยว - กลุ่มอาชีพ	- ส่งเสริมการรักษาสุขภาพอนามัย		- ส่งเสริมการอนุรักษ์

ยุทธศาสตร์ อบต./เทศบาล	ด้านสังคม มนุษย์	การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา	ด้านการเมือง และการบริการ	ด้านเศรษฐกิจ	ด้านสาธารณสุข	โครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค เทคโนโลยี พ.ย.2547-มี.ค.2548	ทรัพยากรธรรมชาติ การท่องเที่ยว
6. เมืองงาม	- พัฒนาคุณภาพชีวิต	- ส่งเสริมการศึกษา - อนุรักษ์ วัฒนธรรม	- พัฒนาระบบการให้บริการประชาชน - เพิ่มประสิทธิภาพบุคลากร	- กลุ่มอาชีพ - พัฒนาบุคลากรด้านการเกษตร	- ส่งเสริมการรักษาสุขภาพอนามัย		- ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ - อ นุ รั ก ษ์ ทรัพยากรฯ
7. พึ่งข้าวพวง		- ขี้อุปกรณ์การเรียนการสอน - ทุนการศึกษา - อาคารเรียน - หอกระจายข่าว		- ให้ความรู้ด้านการเกษตร - กองทุนส่งเสริมอาชีพ	- สร้างสนามกีฬา - อุปกรณ์กีฬา - ศูนย์สาธารณสุข		- สร้างอ่างเก็บน้ำ - เตาเผาขยะ - งานอนุรักษ์ป่าชุมชน

ยุทธศาสตร์ อบต./เทศบาล	ด้านสังคม มนุษย์	การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา	ด้านการเมือง และการบริการ	ด้านเศรษฐกิจ	ด้านสาธารณสุข	โครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค เทคโนโลยี พ.ย.2547-มี.ค.2548	ทรัพยากรธรรมชาติ การท่องเที่ยว
- เมืองนะ	- พัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุ ผู้ติดเชื้อ ผู้ด้อยโอกาสและยากจน - ส่งเสริม กิจกรรมเยาวชน - ป้องกันยาเสพติด - กีฬาในหมู่บ้าน	- ส่งเสริมการศึกษา และพัฒนาระบบสารสนเทศ - ทำนุบำรุง ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี - เงินกู้เพื่อการ ศึกษา - สืบสาน ประเพณีท้องถิ่น - อบรมจริยธรรม - ตั้งศูนย์ปฏิบัติธรรมตำบล - การเรียน การสอนในวัด	- ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเมืองท้องถิ่น - ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร อบต.	- ส่งเสริมอาชีพ	- ส่งเสริม พัฒนา ด้าน สุข ภาพอนามัย	- ปาฐกถา - ป้องกันไฟฟ้า - การอนุรักษ์ป่าและน้ำ - การจัดการขยะ - ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว - บ้านพักรับรองนักท่องเที่ยว	

บทที่ ๔

บทเรียนและข้อเสนอจากการทำงาน

หลังจากที่ได้ดำเนินงานจนแล้วเสร็จ ทีมวิจัยได้ร่วมกันตรวจสอบ ทบทวน และสรุปเนื้อหาของข้อมูลที่ได้จากการศึกษา พร้อมทั้ง สรุปบทเรียนจากการทำงานดังนี้

บทเรียนการทำงาน

- ขอบเขตพื้นที่การศึกษา กำหนดพื้นที่ ๖ ตำบลในขอบเขตลุ่มน้ำแม่ปิงตอนบน แต่ขอบเขตการปกครองในอำเภอเชียงดาวครอบคลุม ๗ ตำบลรวมทั้งตำบลเมืองคอง ซึ่งอยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่แตง เมื่อดำเนินการเก็บและรวบรวมข้อมูลจึงมีข้อมูลของตำบลเมืองคอง และในการวิเคราะห์ข้อมูลจึงพบว่าไม่อาจแยกตำบลเมืองคองออกจากบริบทของอำเภอเชียงดาว เนื่องจากฐานการเก็บข้อมูล การวางแผน และการทำงานของหน่วยงานและองค์กรส่วนใหญ่ยึดขอบเขตการปกครอง
- การรวบรวมข้อมูลโดยใช้เอกสารทุติยภูมิ ไม่เพียงพอต่อการจัดการฐานข้อมูล เนื่องจากระบบการเก็บข้อมูลของบางหน่วยงาน บางองค์กรยังไม่ครอบคลุม และไม่ปัจจุบัน
- จุดเริ่มของการทำงานภายใต้สถานการณ์การคัดค้านโครงการสร้างกระเช้าไฟฟ้าขึ้นดอยหลวงเชียงดาวซึ่งเป็นนโยบายจากภาครัฐที่จะทำให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวพื้นที่อำเภอเชียงดาว การรวบรวมฐานข้อมูลจึงมีเป้าหมายเพื่อนำไปสู่การวิจัยและพัฒนาพื้นที่ในลักษณะของ Area Based แต่ภายหลังคณะรัฐมนตรีได้ตัดสินใจยกเลิกโครงการดังกล่าว ดังนั้น ทิศทางการทำงานในอนาคตในพื้นที่อำเภอเชียงดาวจึงต้องมีการวิเคราะห์ร่วมกับผู้เกี่ยวข้องจากภาคส่วนต่าง ๆ

ข้อเสนอเพื่อพัฒนางานวิจัยและพัฒนา

พบว่า ตัวข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสะท้อนปรากฏการณ์ในพื้นที่ และมีข้อสังเกตต่อการพัฒนางานวิจัยและพัฒนาในพื้นที่ดังนี้

๑. ด้านการจัดการทรัพยากร พบว่า มีปัญหาในเชิงการจัดการที่ดิน น้ำ และป่า เช่น

- การประกาศพื้นที่อุทยานฯ และพื้นที่ของหน่วยงานต่าง ๆทับซ้อนที่ดินของชาวบ้าน
- การถือครองที่ดินโดยบุคคลภายนอก แม้ว่าโดยส่วนใหญ่การถือครองกรรมสิทธิ์โดยบุคคลภายนอกยังไม่สูงนัก แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าบ้านปางเฟื่องที่มีสัดส่วนการถือครองที่ดินของบุคคลภายนอกถึงร้อยละ ๘๔.๔ ซึ่งนับว่าสูงมาก
- การถือครองที่ดินโดยไม่มีเอกสารสิทธิ์

๒. ด้านคน กลุ่มองค์กรในพื้นที่

- จากข้อมูลด้านประเพณีและวัฒนธรรมพบว่า สถานการณ์การสืบทอดความรู้ด้านนี้กำลังมีแนวโน้มของปัญหา เนื่องจากขาดผู้สืบทอด ขาดการจัดการความรู้อย่างต่อเนื่อง
- มีความขัดแย้งระหว่างกลุ่มจัดตั้งโดยหน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ และกลุ่มธรรมชาติในชุมชน

- เครือข่ายความสัมพันธ์ตามวิถีชีวิต วัฒนธรรม เช่น เครือข่ายห้วยวัด มีความเข้มแข็งจึงควรศึกษาเพื่อสืบสานความสัมพันธ์และใช้เป็นกลไกในการพัฒนาพื้นที่ต่อไป

๓. ด้านเศรษฐกิจ

- ข้อมูลผู้จดทะเบียนคนจาดและปัญหาสอดคล้องกับสภาพของการจัดการทรัพยากรในพื้นที่
- ทั้งนี้หากใช้ฐานข้อมูลด้านหนี้สินมาคำนวณอย่างง่าย ๆ พบว่า คนเชียงดาวใน ๖ ตำบลมีหนี้สินต่อหัวต่อคน ๑๙,๘๑๔ บาท ปี
อย่างไรก็ตามข้อมูลดังกล่าวเป็นเพียงข้อมูลเบื้องต้นที่ทำการเก็บรวบรวมในเวลาจำกัด ดังนั้นจึงควรมีการศึกษารวบรวมข้อมูลดังกล่าวในรายละเอียดและมีความต่อเนื่องทุก ๆ ๕ ปี เพื่อนำมาวิเคราะห์และหาแนวทางการพัฒนา แก้ไขปัญหาหนี้สินของประชาชนต่อไป

๔. ด้านสุขภาพ

- จากฐานข้อมูลที่ได้พบว่า ระบบการจับเก็บข้อมูลยังไม่เป็นปัจจุบัน ไม่สามารถนำมาวิเคราะห์เพื่อการทำงานต่อ ทั้งนี้พบว่า ข้อมูลเรื่องโรคติดต่อมีแนวโน้มลดลงอย่างรวดเร็วจึงควรศึกษาในรายละเอียดของการเปลี่ยนแปลงเพื่อหาแนวทางการป้องกัน หรือขยายผลความสำเร็จในอนาคต

๕. ผลกระทบจากโครงการต่าง ๆ

- บทเรียนการจัดการเหมืองฝาย (ฝายยางวังโฮ) ควรมีการศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะต่อวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชุมชน
- ชุดประสบการณ์การจัดการทรัพยากรขององค์กรชุมชนที่เด่น ๆ ควรมีการถอดบทเรียนเพื่อขยายผลและเป็นทางเลือกในการจัดการทรัพยากรของชุมชนหน่วยงานต่าง ๆ ต่อไป

สำหรับข้อเสนอจากการศึกษา คือ การพัฒนาพื้นที่ จำเป็นต้องมีฐานข้อมูลที่ครอบคลุมและเป็นปัจจุบันสำหรับใช้เป็นฐานในการตัดสินใจในการพัฒนาพื้นที่ที่เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น ทั้งนี้จำเป็นต้องมีการศึกษาวิจัยในรายละเอียดของแต่ละประเด็นโดยคนในชุมชนต่อไป เพื่อให้สามารถกำหนดอนาคตของพื้นที่และรองรับกระแสการพัฒนาจากภายนอกได้อย่างเท่าทัน

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการป่าชุมชนบ้านปางมะโอ, บันทึกการสำรวจป่าชุมชนปางมะโอ, กรกฎาคม ๒๕๕๖
- คณะกรรมการป่าชุมชนบ้านหัวทุ่ง, บันทึกการสำรวจป่าชุมชนบ้านหัวทุ่ง, กรกฎาคม ๒๕๕๖
- คณะกรรมการป่าชุมชนบ้านห้วยเป้า, บันทึกการสำรวจป่าชุมชนบ้านห้วยเป้า, กรกฎาคม ๒๕๕๖
- โครงการการจัดการลุ่มแม่น้ำปิงตอนบน และมูลนิธิคุ้มครองสัตว์ป่าและพรรณพืชแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชินูปถัมภ์ (ภาคเหนือ), พัฒนาการของเครือข่ายองค์กรชุมชนท้องถิ่น เพื่อจัดการทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำปิงตอนบน อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่, ธันวาคม ๒๕๕๗
- โครงการเครือข่ายเฝ้าระวังทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, ศูนย์ภูมิภาคเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (ภาคเหนือ) และกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม, แผนที่เทศบาลตำบลเชียงดาว, แผนพัฒนายุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพปี ๒๕๕๘
- เทศบาลเมืองงาย, แผนพัฒนายุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพปี ๒๕๕๘
- มณี พยอมยงค์, ประเพณี ๑๒ เดือนล้านนาไทย : ส.ทรัพย์การพิมพ์, ๒๕๒๗
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต ๓, ข้อมูลจำนวนโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต ๓ ปีการศึกษา ๒๕๕๗
- ส่วนประเมินทรัพยากรต้นน้ำ สำนักอนุรักษ์และจัดการต้นน้ำ, แผนที่การแบ่งเขตลุ่มน้ำของประเทศไทย
- สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง, จำนวนประชากรของอำเภอเชียงดาว, กันยายน ๒๕๕๗
- หนังสือพิมพ์ผู้จัดการ ฉบับวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘ (ข่าว)
- องค์การบริหารส่วนตำบลเชียงดาว, แผนพัฒนายุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพปี ๒๕๕๘
- องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งข้าวพวง, แผนพัฒนายุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพปี ๒๕๕๘
- องค์การบริหารส่วนตำบลปิงโค้ง, แผนพัฒนายุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพปี ๒๕๕๘
- องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองงาย, แผนพัฒนายุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพปี ๒๕๕๘
- องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองนะ, แผนพัฒนายุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพปี ๒๕๕๘
- องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทะ, แผนพัฒนายุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพปี ๒๕๕๘
- องค์การบริหารส่วนตำบลเชียงดาว, แผนพัฒนา ๓ ปี
- องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งข้าวพวง, แผนพัฒนา ๓ ปี
- องค์การบริหารส่วนตำบลปิงโค้ง, แผนพัฒนา ๓ ปี
- องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองงาย, แผนพัฒนา ๓ ปี
- องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองนะ, แผนพัฒนา ๓ ปี
- องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทะ, แผนพัฒนา ๓ ปี
- www.cpd.go.th, ทะเบียนสมาชิกสหกรณ์การเกษตร
- www.chiangdao.cm.com, ข้อมูลพื้นฐานอำเภอเชียงดาว
- www.khonthai.com, ข้อมูลผู้จดทะเบียนคนจน, ๒๕๕๗

ภาคผนวก

ภาคผนวก

การกระจายตัวของชาติพันธุ์ในอำเภอเชียงดาว

ตำบลเชียงดาว กระเหรี่ยง

หมู่	บ้าน	ครัวเรือน	ประชากร
๖	แม่ปู่โต๊ะ	๑๑	๖๙
๑๑	ท่าขี้เหล็ก	๑๘	๑๐๐
๑๖	ผาลาย	๑๗	๒๖๑
รวม	๓ บ้าน	๔๖	๒๖๑

ตำบลแม่นะ กระเหรี่ยง

หมู่	บ้าน	ครัวเรือน	ประชากร
๓	จอมคีรี	๘	๓๑
๓	บ้านยางทุ่งโป่ง	๘	๓๑
รวม	๒ บ้าน	๑๖	๖๒

ตำบลเมืองคอง กระเหรี่ยง

หมู่	บ้าน	ครัวเรือน	ประชากร
๑	แม่คลองซ้าย	๒๒	๑๐๐
๒	ห้วยบ้าน	๔๕	๑๘๐
๒	แม่ฟ้าใส	๑๔	๘๕
๒	แม่ป่าเล้าเหนือ	๘	๓๗
๓	หนองบัว	๑๘	๘๖
๓	แม่แพลม	๑๕	๕๖
๓	ร้องกุ่ม	๒๒	๑๗๑
๓	วังพระ	๑๗	๗๖๓
รวม	๘ บ้าน	๑๓๕	๗๖๓

ตำบลเชียงดาว ลีซอ

หมู่	บ้าน	ครัวเรือน	ประชากร
๘	แม่ก๊ะ	๑๕	๔๐
๑๐	นาเลาใหม่	๒๗	๑๑๕
๑๐	นาเลาเก่า	๑๖	๗๒
๑๐	ห้วยแห้ง	๒๖	๙๐
๑๖	ห้วยไก่อ	๔๑	๒๙๓
รวม	๕ บ้าน	๑๑๕	๖๑๐

ตำบลแม่ณะ ลีซอ

หมู่	บ้าน	ครัวเรือน	ประชากร
๘	ห้วยน้ำฮาก	๓๓	๒๐๔
๘	ห้วยคะนิน	๒๑	๑๐๒
รวม	๒ บ้าน	๕๔	๓๐๖

ตำบลปิงโค้ง ลีซอ

หมู่	บ้าน	ครัวเรือน	ประชากร
๔	ห้วยตะเคียน	๑๐๐	๕๐๐
๔	ห้วยตันไชด	๗๐	๔๓๘
๙	ห้วยจะข่าน	๕๒	๒๑๕
๑๒	ห้วยน้ำริน	๘๐	๓๘๐
รวม	๔ บ้าน	๓๐๒	๑,๕๓๓

ตำบลเมืองนะ ลีซอ

หมู่	บ้าน	ครัวเรือน	ประชากร
๓	เกษมรัตน์	๒๑๒	๑๑๕๐
๑๑	หนองแหม	๗๘	๔๒๕
๑๑	ป่าบงงาม	๑๑๔	๕๓๕
รวม	๓ บ้าน	๔๐๔	๒๑๑๐

ตำบลเมืองคอง ลีซอ

หมู่	บ้าน	ครัวเรือน	ประชากร
๑	สันป่าเพียง	๒๑	๑๑๗
๓	ห้วยดินดำ	๒๑	๙๙
๕	น้ำรุ	๒๒	๖๔
๕	ป่าเกี๊ยะ	๑๖	๘๙
๖	แม่แพม	๔๕	๒๕๐
๖	แม่สลา	๒๐	๑๖๐
๖	บวกควาย	๓๖	๑๘๑
รวม	๘ บ้าน	๑๗๑	๙๕๐

ตำบลเมืองงาย ลีซอ

หมู่	บ้าน	ครัวเรือน	ประชากร
๖	หนองคะแตะ	๑๐	๗๒
๙	แม่จาใต้	๑๗	๑๓๑
รวม	๒ บ้าน	๒๗	๒๐๓

ตำบลทุ่งข้าวพวง ลีซอ

หมู่	บ้าน	ครัวเรือน	ประชากร
๒	แม่ก้อน	๔๘	๓๕๓
๔	แม่จาเหนือ	๖๗	๓๐๗
๖	ขุนคอง	๖๘	๓๕๐
๖	ขุนคอง ป่าหรงสาม	๗๒	๑๐๔
๖	ป่าฝักกุด	๑๕	๘๓
รวม	๕ บ้าน	๒๗๐	๑๒๐๗

ตำบลเชียงดาว ลาหู่

หมู่	บ้าน	ครัวเรือน	ประชากร
๙	บ้านปางแดง	๑๑	๖๗
๑๑	บ้านน้ำจืด	๙	๔๕
๑๑	แม่จา	๒	๑๑๐
รวม	๓ บ้าน	๒๒	๑๒๒

ตำบลเมืองนะ ลาหู่

หมู่	บ้าน	ครัวเรือน	ประชากร
๑๓	เจียรจันทร์ ๑	๔๖	๒๕๘
๑๓	เจียรจันทร์ ๒	๔๖	๒๒๒
๑๓	เจียรจันทร์ ๓	๔๑	๒๐๙
๒	แกน้อย	๓๒๑	๒๑๘๙
๒	แม่แกน	๕๕	๒๖๕
๒	ป่าบงใหม่	๓๑	๑๐๑
๒	ห้วยถ้ำ	๗๓	๓๒๕
๒	ห้วยลึก	๗๑	๓๗๐
๓	ป่าบงเก่า	๓๑	๑๕๔
๓	หนองเขียว	๔๖๘	๒๗๖๘
๓	หนองบัวแดง	๔๙	๒๗๘
๖	น้ำรู	๓๐	๔๒๔
๗	ขุนห้วยไล่	๔๐	๒๒๐
๑๑	ป่าบงงาม	๓๕	๑๙๔
รวม	๑๔ บ้าน	๑,๔๕๔	๘,๔๔๖

ตำบลแม่นะ ลำหู่

หมู่	บ้าน	ครัวเรือน	ประชากร
๕	แม่ยะ	๓๕	๑๗๐
๑๑	ป่าโหล	๓๓	๑๕๘
รวม	๒ บ้าน	๖๘	๓๒๘

ตำบลปึงโค้ง ลำหู่

หมู่	บ้าน	ครัวเรือน	ประชากร
๗	หนองเต่า	๕๐	๒๓๙
๙	ห้วยจะข่าน	๑๐๕	๔๓๐
๙	สรเสรีญ	๓๕	๑๔๖
๙	นาน้อย	๑๔	๖๑
๙	ห้วยจะข่านใหม่	๕๗	๒๐๙
๑๑	กิวไฮ	๒๕	๙๐
๑๑	กือดป่าบง	๖๐	๔๖๐
๑๑	กือดป่าบง	๗๔	๖๘๐
๑๑	ป่าดอง	๔๐	๑๒๐
๑๑	ห้วยกอก	๑๐	๓๕
๑๒	แม่มะกู่	๑๕	๖๕
๑๒	แป่มป่ามนอก	๔๘	๔๐
รวม	๑๒ บ้าน	๕๓๓	๒,๕๗๕

ตำบลเมืองงาย ลำหู่

หมู่	บ้าน	ครัวเรือน	ประชากร
๑	บ้านปากกล้วย	๒๐	๙๕
รวม	๑ บ้าน	๒๐	๙๕

ตำบลเมืองงาย ลำหู่

หมู่	บ้าน	ครัวเรือน	ประชากร
๗	ขุนซื่อน	๕๒	๓๖๕
รวม	๑ บ้าน	๕๒	๓๖๕

ตำบลทุ่งข้าวพวง มูเซอ

หมู่	บ้าน	ครัวเรือน	ประชากร
๒	แม่ก้อน	๗๙	๒๙๓
๔	แม่จ่าน้อย	๒๓	๑๔๘
๔	ปางเบาะ	๕๓	๓๙๘
รวม	๓ บ้าน	๑๕๕	๘๓๙

ตำบลเชียงดาว ปะห่อง

หมู่	บ้าน	ครัวเรือน	ประชากร
๙	ปางแดงนอก	๕๕	๒๕๙
๙	ห้วยหก	๕๕	๒๓๒
๑๑	แม่จอน	๑๕	๗๑
รวม	๓ บ้าน	๑๑๓	๕๖๒

ตำบลแม่ทะ ปะห่อง

หมู่	บ้าน	ครัวเรือน	ประชากร
๕	แม่ทะ	๓๘	๑๑๕
รวม	๑ บ้าน	๓๘	๑๑๕

ตำบลเชียงดาว อาข่า

หมู่	บ้าน	ครัวเรือน	ประชากร
๑๖	ห้วยอีโก๋	๕๐	๓๒๔
รวม	๑ บ้าน	๕๐	๓๒๔

ตำบลแม่ทะ ม้ง

หมู่	บ้าน	ครัวเรือน	ประชากร
๑๒	สันป่าเกี๊ยะ	๔๖	๓๘๘
รวม	๑ บ้าน	๔๖	๓๘๘

ตำบลปิงโค้ง ม้ง

หมู่	บ้าน	ครัวเรือน	ประชากร
๗	ห้วยลึก	๑๕๕	๑,๒๑๑
๑๒	แม่มะกู่	๗๕	๒๑๑
๑๒	แม่ป่ามนอก	๔๒	๑๒๓
รวม	๓ บ้าน	๒๗๒	๑,๕๔๕

ตำบลเมืองนะ อาข่า

หมู่	บ้าน	ครัวเรือน	ประชากร
๑๔	ใหม่สามัคคี	๙๓	๕๓๘
รวม	๑ บ้าน	๙๓	๕๓๘

ตำบลเมืองนะ คะฉิ่น

หมู่	บ้าน	ครัวเรือน	ประชากร
๑๔	ใหม่สามัคคี	๖๖	๔๖๗
รวม	๑ บ้าน	๖๖	๔๖๗

ตำบลเมืองนะ ลี้วะ

หมู่	บ้าน	ครัวเรือน	ประชากร
๑๔	บ้านใหม่สามัคคี	๒๗	๒๗
รวม	๑ บ้าน	๒๗	๒๗

ตำบลปิงโค้ง อาข่า

หมู่	บ้าน	ครัวเรือน	ประชากร
๑๒	แม่มะกู่	๑๐	๓๐
รวม	๑ บ้าน	๑๐	๓๐

ตำบลเมืองนะ ลี้วะ

หมู่	บ้าน	ครัวเรือน	ประชากร
๑๔	บ้านใหม่สามัคคี	๒๗	๒๗
รวม	๑ บ้าน	๒๗	๒๗

ตำบลปึงโค้ง อาข่า

หมู่	บ้าน	ครัวเรือน	ประชากร
๑๒	แม่มะกู๋	๑๐	๓๐
รวม	๑ บ้าน	๑๐	๓๐

**วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเชียงดาว**

พ.ศ. ๒๕๔๘ - ๒๕๕๒

๑. องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทะ

วิสัยทัศน์

รักษาผืนป่า ส่งเสริมการศึกษา พัฒนาคุณภาพชีวิต

ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา

๑. การพัฒนาด้านทรัพยากรมนุษย์ สังคม และการกีฬา
 - ๑.๑ การรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
 - ๑.๒ การป้องกันและแก้ไขปัญหาคriminalเหตุทางถนน
 - ๑.๓ การส่งเสริมสวัสดิการสังคม
 - ๑.๔ การสร้างความเข้มแข็งกลุ่มหรือองค์กร
 - ๑.๕ การส่งเสริมกิจกรรมกีฬา
 - ๑.๖ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๒. การพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น
 - ๒.๑ การส่งเสริมการศึกษา
 - ๒.๒ การส่งเสริมกิจกรรมศาสนา
 - ๒.๓ การส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณี
 - ๒.๔ การส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น
๓. การพัฒนาด้านการเมืองและการบริหาร
 - ๓.๑ การส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารในสำนักงาน
 - ๓.๒ การเสริมสร้างความรู้และประสบการณ์ในการบริหารจัดการ
๔. การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ
 - ๔.๑ การส่งเสริมอาชีพ
 - ๔.๒ การสหกรณ์หรือร้านค้าชุมชน
๕. การพัฒนาด้านสาธารณสุข
 - ๕.๑ การเฝ้าระวังโรคที่นำโดยแมลง
 - ๕.๒ การรณรงค์ป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า
 - ๕.๓ การรณรงค์และป้องกันโรคเอดส์
 - ๕.๔ การพัฒนาศักยภาพของสาธารณสุข
๖. การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค
 - ๖.๑ การคมนาคม
 - ๖.๒ การติดตั้งไฟฟ้าสาธารณะ
 - ๖.๓ การติดต่อสื่อสาร
 - ๖.๔ การป้องกันการชำรุดของไหล่ทาง
 - ๖.๕ การบูรณะซ่อมแซม

- ๖.๖ การป้องกันปัญหาการขาดแคลนน้ำในการอุปโภคบริโภค
- ๖.๗ การป้องกันปัญหาการขาดแคลนน้ำในการเกษตร
- ๗. การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ดิน น้ำ ป่า และอากาศ
 - ๗.๑ การป้องกันปัญหาขยะ
 - ๗.๒ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและป่าไม้
 - ๗.๓ การป้องกันผลกระทบจากการใช้สารเคมี
 - ๗.๔ การพัฒนาและปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว

๒. เทศบาลตำบลเชียงดาว

วิสัยทัศน์

เทศบาลตำบลเชียงดาวน่าอยู่ ประดู่สู่ชายแดน ชุมชนเข้มแข็ง ร่วมแรงพัฒนา

ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา

๑. การพัฒนาด้านบ้านเมืองน่าอยู่
 - ๑.๑ วางแผนบริหารจัดการรวมไปถึงพัฒนาปรับปรุงและขยายระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการให้ได้มาตรฐานและครอบคลุมภายในเขตเทศบาลเพื่อรองรับการขยายตัวของเขตเมืองในอนาคต
 - ๑.๒ จัดทำผังเมืองอย่างมีระบบและระเบียบเพื่อให้เกิดประโยชน์จากการใช้ที่ดินและรองรับการเจริญเติบโตของเมืองในอนาคต
 - ๑.๓ จัดวางระบบการคมนาคมและการจราจรในพื้นที่ให้ได้มาตรฐาน
 - ๑.๔ ส่งเสริมและปลูกฝังจิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรมและศีลธรรมแก่เยาวชน ประชาชน โดยให้ครอบครัว โรงเรียน และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม
 - ๑.๕ ส่งเสริมและสร้างจิตสำนึกให้กับประชาชนเพื่อให้ตระหนักถึงหน้าที่และความรับผิดชอบในฐานะที่เป็นคนในท้องถิ่น
 - ๑.๖ พัฒนาและสนับสนุนด้านบุคลากร หลักสูตร สื่อการเรียนการสอน เทคโนโลยีทางการศึกษา รวมถึงทรัพยากรต่างๆที่เกี่ยวข้องเพื่อทำให้การศึกษามีมาตรฐาน
 - ๑.๗ จัดระบบการศึกษาและการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการพัฒนาของเมือง
 - ๑.๘ ส่งเสริมให้เยาวชนและประชาชนมีสุขภาพดีทั้งกายและใจด้วยการเล่นกีฬาและออกกำลังกาย
 - ๑.๙ พัฒนาและยกระดับมาตรฐานการให้บริการด้านสาธารณสุขให้ครอบคลุมในท้องถิ่น
 - ๑.๑๐ วางแนวทางในการป้องกันโรคติดต่อและโรคระบาด
 - ๑.๑๑ สนับสนุนและส่งเสริมให้ภาครัฐ เอกชน และประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รวมถึงความเป็นระเบียบเรียบร้อยของเมือง
 - ๑.๑๒ รณรงค์และปลูกฝังการสร้างจิตสำนึกให้กับประชาชน ชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชน ในการดูแลรักษา เฝ้าระวัง ปั่นฟู และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติรวมทั้งสิ่งแวดล้อมในพื้นที่
 - ๑.๑๓ การบริหารจัดการปัญหามลพิษอย่างมีประสิทธิภาพ

- ๑.๑๔ พัฒนาประชาชน เยาวชน ชุมชน ให้เกิดการเรียนรู้และมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาและปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้ดีขึ้น
- ๑.๑๕ ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการฟื้นฟูกิจกรรมและมีการรวมกลุ่มเพื่อสืบสานและอนุรักษ์ ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ๑.๑๖ พัฒนาระบบการบริหารจัดการภายในองค์กรให้มีประสิทธิภาพและโปร่งใส
- ๑.๑๗ ส่งเสริมบทบาทของครอบครัว องค์กรทางศาสนา โรงเรียน ชุมชน องค์กรเอกชน อาสาสมัคร และสื่อมวลชนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนา
- ๑.๑๘ เสริมสร้างวัฒนธรรม ค่านิยมที่ดีแก่บุคลากรของเทศบาลในการปฏิบัติหน้าที่และมีความรับผิดชอบ
- ๑.๑๙ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ
- ๑.๒๐ เตรียมความพร้อมเพื่อรองรับความร่วมมือในทุกด้านระหว่างประเทศและหน่วยงานอื่น
- ๑.๒๑ ประสานงานและสนับสนุนการจัดระบบคนต่างด้าว
- ๑.๒๒ วางมาตรการในการป้องกันปัญหาในเรื่องยาเสพติดโดยให้ครอบครัว องค์กรทางศาสนา โรงเรียน ชุมชน องค์กรเอกชนเข้ามามีส่วนร่วม
- ๑.๒๓ วางมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วมแบบยั่งยืน
- ๑.๒๔ พัฒนาและยกระดับมาตรฐานของโรงเรียนและศูนย์เด็กเล็ก
- ๑.๒๕ พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน
๒. การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน
 - ๒.๑ ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการลงทุนในธุรกิจการค้าและการบริการที่เอื้อประโยชน์ต่อการเป็นประตูการค้าในระดับจังหวัดและประเทศ
 - ๒.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการลงทุนในธุรกิจและอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมของชุมชน OTOP โดยใช้ทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด
 - ๒.๓ ส่งเสริมและสนับสนุนการรวมกลุ่มเพื่อสร้างเครือข่ายอาชีพเป็นการขยายการจ้างงานและการกระจายรายได้
 - ๒.๔ วางแผนและพัฒนาระบบเศรษฐกิจระดับชุมชนแบบครบวงจร มีระบบออมทรัพย์ในชุมชน ใช้หลักการพึ่งตนเอง
 - ๒.๕ สนับสนุนและส่งเสริมให้ชุมชนเข้มแข็งด้วยการใช้ระบบเศรษฐกิจแบบพอเพียงตามแนวพระราชดำริ
 - ๒.๖ พัฒนาการเกษตรกรรมให้มีคุณภาพมาตรฐาน
๓. การพัฒนาด้านการท่องเที่ยว
 - ๓.๑ สนับสนุนส่งเสริมการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทุกรูปแบบ
 - ๓.๒ สนับสนุนให้มีการลงทุนบริการสาธารณะในเขตเมืองเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาใช้บริการและท่องเที่ยวในเขตเมืองโดยจัดตั้งศูนย์กลางการแสดงสินค้า
 - ๓.๓ จัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในการร่วมมือกันสร้างหลักเกณฑ์และระเบียบต่าง ๆ เพื่อให้เกิดมาตรฐานทางด้านการบริการให้กับนักท่องเที่ยว
 - ๓.๔ ส่งเสริมอนุรักษ์และพัฒนาศาสนสถานและสถาปัตยกรรมของท้องถิ่นเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวในเขตเมือง

๓.๕ สนับสนุนและส่งเสริมมาตรการในการสอดส่องดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวโดยให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม

๔. การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ

๔.๑ ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรของท้องถิ่นให้มีความรู้และทักษะในเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศ

๔.๒ ประยุกต์ใช้และพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

๔.๓ ส่งเสริมและสนับสนุนให้เยาวชนและประชาชนได้มีโอกาสในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศโดยผ่านโรงเรียนและชุมชน

๔.๔ ส่งเสริมและพัฒนาาระบบสารสนเทศของท้องถิ่นเพื่อการให้บริการและสนับสนุนในเรื่องธุรกิจและการท่องเที่ยว

๔.๕ ส่งเสริมให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสาร รวมถึงเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างกว้างขวาง รวดเร็ว ถูกต้อง และมีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้

๓. องค์การบริหารส่วนตำบลเชียงดาว

วิสัยทัศน์

เชียงดาวน่าอยู่ ควบคู่วัฒนธรรม

ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา

๑ การพัฒนาด้านสังคม

๑.๑ ก่อสร้าง ปรับปรุง ซ่อมแซม ถนน สะพาน ทางระบายน้ำ และขยายเขตไฟฟ้า

๒. การพัฒนาแหล่งน้ำ

๒.๑ พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

๒.๒ พัฒนาปรับปรุงน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค

๓. การสืบสานวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น

๓.๑ สืบสานวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น

๓.๒ กิจกรรมวันสำคัญทางราชการ

๔. การส่งเสริมอาชีพ

๔.๑ พัฒนาและส่งเสริมอาชีพ

๕. การพัฒนาคุณภาพชีวิต

๕.๑ ชุมชนน่าอยู่

๕.๒ ส่งเสริมสุขภาพ

๕.๓ สังคมสงเคราะห์

๕.๔ ข้อมูลข่าวสาร

๖. การป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด

๖.๑ ป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด

๗. สนับสนุนนโยบายแก้ไขปัญหาคาความยากจน

๗.๑ แผนชุมชน

๘. การพัฒนาบุคลากรขององค์กร

๘.๑ บุคลากร

๔. องค์การบริหารส่วนตำบลปงโค้ง

วิสัยทัศน์

ปงโค้งน่าอยู่ เชิดชูคุณธรรม เลิศล้ำการศึกษา พัฒนารายได้ ใส่ใจสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา

๑. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านทรัพยากรมนุษย์ สังคมและการกีฬา
 - ๑.๑ สร้างจิตสำนึกร่วมรับผิดชอบสังคม ส่งเสริมให้ชุมชนเข้มแข็ง สนับสนุนการศึกษา
๒. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น
 - ๒.๑ พัฒนาสนับสนุนและส่งเสริมบุคลากรทางการศึกษา หลักสูตร สื่อการเรียนการสอน สถานที่เรียน เทคโนโลยีทางการศึกษา ทรัพยากรต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา
 - ๒.๒ ส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น
 - ๒.๓ เพิ่มช่องทางในการรับรู้ข้อมูลและข่าวสารให้แก่ประชาชน
๓. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการเมืองและการบริหาร
 - ๓.๑ พัฒนาทางการบริหารจัดการภายในองค์กรให้มีประสิทธิภาพและโปร่งใส
 - ๓.๒ ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น
๔. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ
 - ๔.๑ พัฒนาการเกษตร ส่งเสริมการประกอบอาชีพ การรวมกลุ่มต่างๆ และส่งเสริมผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP)
 - ๔.๒ ส่งเสริมการท่องเที่ยวธรรมชาติเชิงอนุรักษ์
๕. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสาธารณสุข
 - ๕.๑ ส่งเสริมและอบรมให้ประชาชนมีความรู้ด้านสาธารณสุขเพื่อสุขภาพที่ดี
 - ๕.๒ สนับสนุนยาเวชภัณฑ์และอุปกรณ์ด้านการสาธารณสุข ป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ โรคระบาด
๖. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค
 - ๖.๑ พัฒนาด้านการคมนาคม แหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ไฟฟ้า ไฟกึ่ง โทรศัพท์ และสาธารณูปโภค
๗. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติ ดิน น้ำ ป่า และอากาศ
 - ๗.๑ อนุรักษ์และรณรงค์ปลูกฝังจิตสำนึกให้ประชาชนรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๕. เทศบาลตำบลเมืองงาย

วิสัยทัศน์

ชุมชนทันสมัยมีวิถีการดำรงชีวิตอย่างสงบสุข บนพื้นฐานสังคมเกษตรกรรมยึดมั่นใน วัฒนธรรมและประเพณี

ยุทธศาสตร์การพัฒนา

๑. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสาธารณูปโภคและโครงสร้างพื้นฐาน
 - ๑.๑ สร้างและพัฒนาถนนและสะพาน
 - ๑.๒ สร้างและพัฒนาระบบน้ำ
 - ๑.๓ สร้างและพัฒนา ระบบไฟฟ้าสาธารณะ
 - ๑.๔ สร้างอาคาร สถานที่สาธารณประโยชน์และพัฒนาการใช้ที่ดิน
๒. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ
 - ๒.๑ พัฒนาความรู้ด้านการเกษตร
 - ๒.๒ พัฒนาส่งเสริมอาชีพเพื่อสร้างรายได้
 - ๒.๓ พัฒนาแหล่งกระจายสินค้าของชุมชน
 - ๒.๔ สร้างรายได้จากแหล่งท่องเที่ยว
๓. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสังคม
 - ๓.๑ ส่งเสริมการศึกษาทุกระดับ
 - ๓.๒ ส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณี และวันสำคัญ
 - ๓.๓ ส่งเสริมให้เกิดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
 - ๓.๔ ส่งเสริมการรักษาสุขภาพอนามัยของประชาชน
๔. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ
 - ๔.๑ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน
๕. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการเมืองและการบริหาร
 - ๕.๑ ดำเนินการให้บริการประชาชนให้มีประสิทธิภาพ
 - ๕.๒ เสริมสร้างให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น
 - ๕.๓ ปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือ เครื่องใช้และสถานที่ปฏิบัติงาน

๖. องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองยาง

วิสัยทัศน์

รวมคน รวมคิด เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตคนเมืองยาง

ความหมาย คือ การรวมทรัพยากรบุคคลทั้งทางภาครัฐ เอกชน และประชาชนทั่วไป ซึ่งอยู่ในเขตรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองยาง มี ๓ ฝ่ายที่อยู่ร่วมกัน คือ ฝ่ายชนพื้นเมือง (หมู่ที่ ๑,๔,๕,๘) ฝ่ายลาหู่ หรือมุเซอ (หมู่ที่ ๗ และ ๑๑) และเผ่าลีซุ หรือลีซอ (หมู่ที่ ๖ และ ๙) ให้มีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา ร่วมคิดแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ และอยู่ร่วมกันอย่างรู้จักสามัคคี เพื่อพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญ และชุมชนเกิดความเข้มแข็ง อย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์การพัฒนา

๑. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการและโครงสร้างพื้นฐาน
 - ๑.๑ สร้างและพัฒนา ระบบไฟฟ้า
 - ๑.๒ สร้างและพัฒนาปรับปรุงถนนและสะพาน
 - ๑.๓ สร้างและพัฒนาปรับปรุงระบบน้ำ
 - ๑.๔ สร้างอาคารสถานที่สาธารณประโยชน์

๒. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ
 - ๒.๑ พัฒนาส่งเสริมอาชีพเพื่อสร้างรายได้
 - ๒.๒ พัฒนาการเกษตรกรรมให้มีคุณภาพมาตรฐาน
 ๓. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสังคม
 - ๓.๑ ส่งเสริมการศึกษาทุกระดับ
 - ๓.๒ เพิ่มช่องทางในการรับข้อมูลข่าวสาร ให้แก่ประชาชน
 - ๓.๓ ส่งเสริมการรักษาสุขภาพอนามัยของประชาชนด้วยการให้ความรู้ การเล่นกีฬาและการออกกำลังกาย
 - ๓.๔ วางมาตรการในการป้องกันโรคติดต่อและไม่ติดต่อ
 - ๓.๕ พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน
 - ๓.๖ ส่งเสริมให้ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
 - ๓.๗ ส่งเสริมการอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมและวันสำคัญทางศาสนา ชาติ และพระมหากษัตริย์
 ๔. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ
 - ๔.๑ รณรงค์และปลูกฝังการสร้างจิตสำนึกให้กับประชาชนในหมู่บ้าน องค์การในการดูแลรักษา ฝักระวัง พื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติรวมทั้งสิ่งแวดล้อมในพื้นที่
 - ๔.๒ สนับสนุนส่งเสริมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในเขต อบต.เมืองงาย ให้เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป
 ๕. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการเมืองและการบริหารจัดการองค์การ
 - ๕.๑ ดำเนินการปรับ พัฒนาระบบการให้บริการประชาชนให้มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของประชาชน
 - ๕.๒ พัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพบุคลากรใน อบต.เมืองงาย
 - ๕.๓ พัฒนาให้ความรู้ด้านการเมือง ด้านกฎหมาย ให้กับสมาชิกสภา อบต. ผู้บริหาร และประชาชนทั่วไป
 - ๕.๔ ปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือเครื่องใช้และสถานที่ปฏิบัติงาน
๗. องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งข้าวพวง

วิสัยทัศน์

ตำบลทุ่งข้าวพวงประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพทำการเกษตรใช้ชีวิตแบบไทย ๆ ประชากรมีหลายเผ่าพันธุ์ มีชนเผ่าพื้นราบและชนเผ่าพื้นที่สูง ซึ่งมีหลากหลายวัฒนธรรม ลักษณะภูมิศาสตร์เป็นป่าเขา น้ำอากาศ ยังอุดมสมบูรณ์ แหล่งผลิตพืชผลทางการเกษตรมีกินมีใช้อย่างเพียงพอ มีวัฒนธรรมที่ดั้งเดิม การพลิกฟื้นความเจริญอย่างเก๋าก่อนเป็นเรื่องท้าทายความสามารถของผู้บริหารและผู้นำชุมชน ที่จะสร้างความเจริญเติบโต ให้เหมือนในอดีตโดยอาศัยเทคโนโลยีสมัยใหม่ผสมผสานให้มีความกลมกลืนแบบบูรณาการ

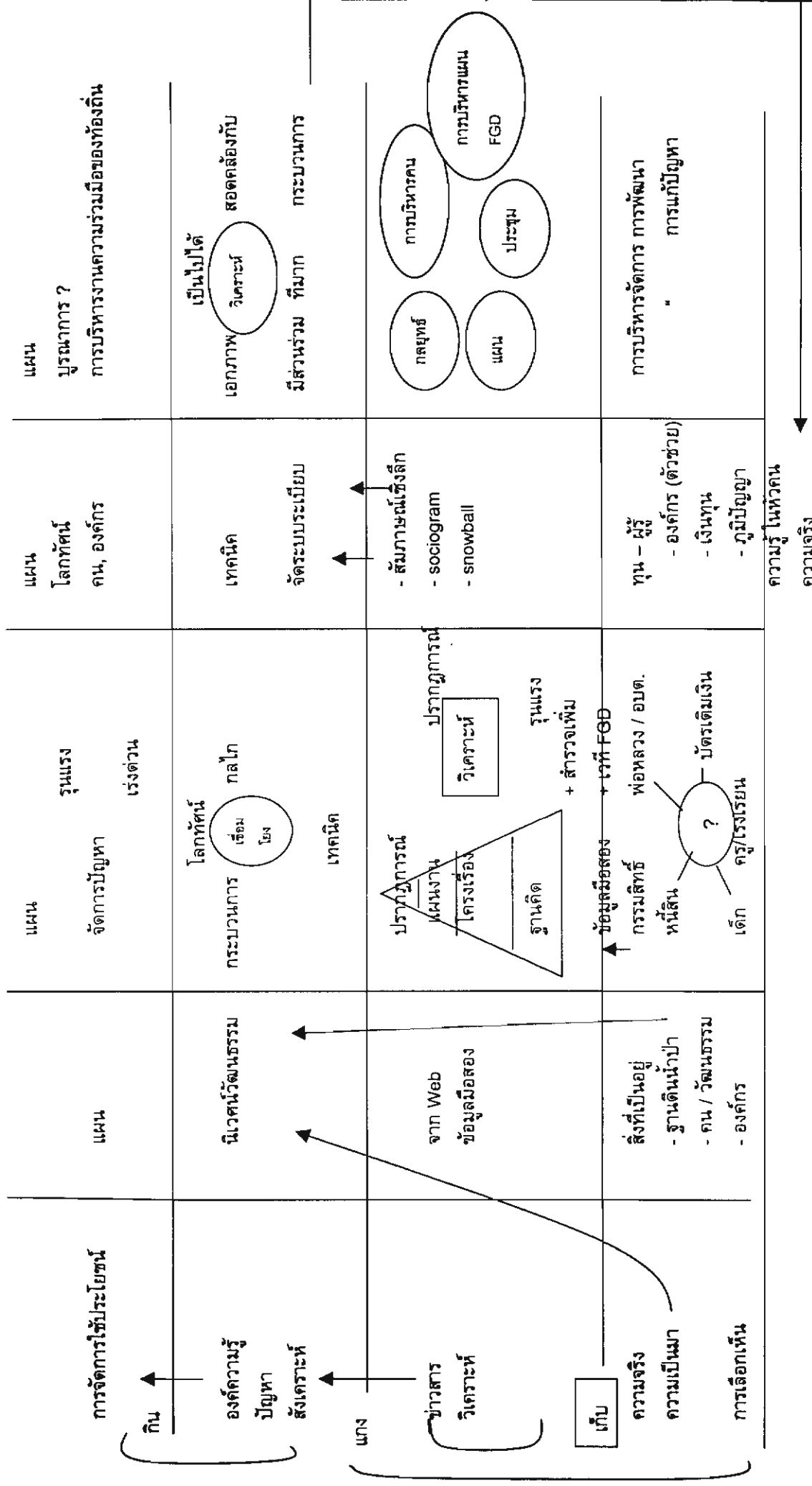
ยุทธศาสตร์การพัฒนา

๑. ยุทธศาสตร์การพัฒนากนและสังคม
 - ๑.๑ จัดสร้างหอประชุมประจำหมู่บ้าน
 - ๑.๒ จัดสร้างสนามกีฬา

- ๑.๓ สร้างอาคารเรียนและจัดซื้ออุปกรณ์การเรียน
- ๑.๔ จัดทุนการศึกษาแก่เด็กที่เรียนดี
- ๑.๕ สร้างหอกระจายข่าว
- ๑.๖ จัดอบรมให้ความรู้ บำบัด แก่ราษฎร
- ๑.๗ อบรมให้ความรู้ รักษาแก่ราษฎร
- ๑.๘ จัดสร้างศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- ๑.๙ สร้างศูนย์สาธารณสุข
- ๑.๑๐ จัดตั้งศูนย์ประสานงานกลุ่ม อบ.พร.
- ๑.๑๑ สร้างที่อ่านหนังสือพิมพ์หมู่บ้าน
- ๑.๑๒ จัดซื้ออุปกรณ์กีฬา
- ๑.๑๓ จัดสร้างศูนย์ ศ.สมช.
- ๑.๑๔ จัดอบรมเทคโนโลยีการเกษตรเพื่อเพิ่มผลผลิต
- ๑.๑๕ จัดสร้างศูนย์ประสานงานกลุ่มออมทรัพย์
- ๑.๑๖ อบรมให้ความรู้อาชีพเสริมแก่ราษฎร
- ๑.๑๗ อบรมอาชีพเสริมให้แก่กลุ่มแม่บ้าน
- ๑.๑๘ จัดสร้างยุ้งข้าวเป็นธนาคารข้าว
- ๑.๑๙ ขุดบ่อเลี้ยงปลา
๒. ยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจ
 - ๒.๑ จัดตั้งกองทุนเพื่อการส่งเสริมอาชีพ
 - ๒.๒ จัดซื้อเมล็ดพันธุ์พืช
๓. ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
 - ๓.๑ จัดทำประปาภูเขาเพิ่มเติม
 - ๓.๒ สร้างแท่งเก็บน้ำประปาเพิ่มเติม
 - ๓.๓ ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมไม้ไผ่
 - ๓.๔ ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก
 - ๓.๕ จัดทำการซ่อมแซมระบบประปา
 - ๓.๖ จัดการซ่อมแซมสะพาน
 - ๓.๗ จัดสร้างรางน้ำคอนกรีต
 - ๓.๘ เพิ่มไฟฟ้ากิ่ง
 - ๓.๙ จัดให้มีการขุดลอกลำเหมือง
๔. ยุทธศาสตร์การพัฒนาแหล่งน้ำ
 - ๔.๑ จัดสร้างอ่างเก็บน้ำ
๕. ยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - ๕.๑ จัดสร้างเตาเผาขยะ
 - ๕.๒ จัดสร้างโรงเรียนเก็บปุ๋ยและสารเคมี
 - ๕.๓ อนุรักษ์ป่าชุมชน

ข้อเสนอต่อโครงการการจัดทำฐานข้อมูลอำเภอเชียงดาว โดย ดร.สมคิด แก้วทิพย์ : 13 มิถุนายน 2548

1. เพื่อรายละเอียดของข้อมูล ดังต่อไปนี้
 - 1.1 ข้อมูลการถือครองที่ดินโดยคนภายนอก
 - 1.2 sociogram คนที่มีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงในชุมชน
 - 1.3 ข้อมูลหน่วยราชการ องค์กรเอกชน องค์กรศาสนา
2. เพิ่มการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการทำงานต่อ
3. ข้อเสนอต่อการดำเนินงานวิจัย-พัฒนาพื้นที่อำเภอเชียงดาวของ ดร.สมคิด แก้วทิพย์



ข้อเสนอ 1) เตรียมความพร้อมในการนำเสนอ 2) เก็บประวัติศาสตร์ท้องถิ่น 3) การพรรณนกวีจีย - เรื่อง เครื่องอวัญ, เพศนี้

ข้อเสนอต่อโครงการการศึกษานี้มีเจตนาขอเขียนตัว 13 มิถุนายน 2548 : ดร.สมคิด แก้วทิพย์

**สรุปข้อเสนอแนะต่อการนำเสนอผลงานวิจัย
โครงการ “การจัดการฐานข้อมูลอำเภอเชียงดาว”**

วันที่ 3 สิงหาคม 2548

ณ ห้องประชุมโรงเรียนเชียงดาววิทยาคม

ผู้เข้าร่วม

- | | |
|-------------------------------------|--|
| 1. นายธนะชัย เสงฆะพัฒน์ | นายอำเภอเชียงดาว |
| 2. นายไพรัช ไหมชมภู | ผู้อำนวยการโรงเรียนเชียงดาววิทยาคม |
| 3. นายสุรินทร์ นาประเสริฐ | หัวหน้าอุทยานแห่งชาติเชียงดาว |
| 4. นายทศพร ศรีทอง | นักวิชาการสาธารณสุข |
| 5. นายโกสินทร์ โกฏแก้ว | เจ้าหน้าที่เกษตรอำเภอเชียงดาว |
| 6. นายสมบูรณ์ คำวัน | ผู้ประสานงานองค์กรชุมชน |
| 7. นางสาวจรงค์ เรือนมูล | ศูนย์สืบสานอัตถยเชียงดาว |
| 8. นางสาวเยาวลักษณ์ ทองยู | ศูนย์สืบสานอัตถยเชียงดาว |
| 9. นายณัฐวุฒิ อภิรัตน์ | ศูนย์สืบสานอัตถยเชียงดาว |
| 10. นายเรวัต สมบูรณ์ | ครู กศน. |
| 11. นายกิตติเดช ชัยพะวงศ์ | เจ้าหน้าที่ที่ดินจังหวัดเชียงใหม่ สาขาเชียงดาว |
| 12. นายโอฬาร อ่องพะ | สมาชิก อบต. เมืองนะ |
| 13. นางสาวธิดารัตน์ วรรณขาว | นิติกร เทศบาลเชียงดาว |
| 14. นางสาวสมบูรณ์ วงศ์สถาน | ครู กศน. |
| 15. นายพุทธชัย อรรถวสุ | เจ้าหน้าที่บรรณารักษ์ |
| 16. นายพิสิษฐ์ นพคุณ | หัวหน้าอุทยานแห่งชาติศรีลานนา |
| 17. ว่าที่ร้อยตรีหญิง ภาวนา โอชะกุล | พนักงานราชการ อุทยานแห่งชาติศรีลานนา |
| 18. นางอรสา หน่อปัน | พัฒนากรชุมชน |
| 19. นางแดง จันทร์ผอบ | ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน |
| 20. นายเพียว สายดี | หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเชียงดาว |
| 21. นายนพดล ชมภูวงศ์ | ศูนย์สืบสานอัตถยเมืองเชียงดาว |
| 22. นางสาวเอื้อมอมา ปูยี่ | เลขานุการ อบต.เมืองนะ |
| 23. นางพิมพ์สรณ์ ทิรมคำ | นายก อบต.เมืองนะ |
| 24. นายบุญส่ง โกวรรณ | รองนายก อบต.ปิงโค้ง |
| 25. ดร.สมคิด แก้วทิพย์ | ผู้ประสานงาน สกว.สำนักงานภาค |
| 26. นายวิจิต ห้วยเนออยู่ | สมาชิก อบต. เชียงดาว / ทีมวิจัย |
| 27. นายรัฐกร ดานที่ | ทีมวิจัย |
| 28. นางนุจิรัตน์ อ่องพะ | ทีมวิจัย |
| 29. นางสาวสุภาวณิ ทรงพรพาณิชย์ | ทีมวิจัย |
| 30. นางสาวพรทวิ ยอดมงคล | ทีมวิจัย |

เปิดประชุมเวลา 9.00 น.

1 **ดร.สมคิด แก้วทิพย์ ผู้ประสานงานสกว.สำนักงานภาค กล่าวรายงานวัตถุประสงค์การจัดงาน**

การจัดประชุมในครั้งนี้เป็นความพยายามของทีมวิจัยที่จะนำเสนอผลจากการศึกษาวิจัย การจัดการฐานข้อมูลอำเภอเชียงดาว โดยเป็นการสืบค้น รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลจากข้อมูลมือสอง ในรูปของเอกสารเป็นหลัก โดยมีระยะเวลาในการรวบรวม ประมาณ 5 เดือน โดยเก็บข้อมูลต่างๆ ของอำเภอเชียงดาว ในด้าน ภูมิสังฐาน การใช้ทรัพยากร โครงสร้างสังคม ระบบเศรษฐกิจ และวัฒนธรรมความเชื่อ และวิเคราะห์สถานการณ์ความเคลื่อนไหวในพื้นที่อำเภอเชียงดาว โดยมีพื้นที่เป้าหมายหลัก พื้นที่ 6 ตำบลในอำเภอ เชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ ตำบลเมืองนะ ตำบลทุ่งข้าวพวง ตำบลเมืองงาย ตำบลปิงโค้ง ตำบลเชียงดาว และตำบลแม่ทะ โดยอาศัยขอบเขตพื้นที่ลุ่มน้ำแม่ปิงเป็นหลัก นอกจากนั้นข้อมูลบางเรื่อง บางประเด็นยังได้มีการสอบถาม พุดคุย สัมภาษณ์ ผู้รู้เพิ่มเติม เพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูล เพียงแต่ข้อมูลที่รวบรวมในงานวิจัยนี้เป็นเพียงการจุดประกายเบื้องต้น โดยคาดหวังให้ข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์นี้เป็นเหมือนการจุดประกายและกระตุ้น ให้คนเชียงดาวรู้สึกได้ถึงความสำคัญของข้อมูล เพื่อนำไปกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่เฉพาะผ่านกระบวนการวิจัย ซึ่งเป็นอีกหนึ่งงานที่ สกว.สำนักงานภาค ได้ทดลองทำ ทั้งนี้เพื่อเป็นต้นแบบให้กับชุมชนอื่นๆ ที่ต้องการพัฒนาพื้นที่ในเชิงบูรณาการ โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมจากหลายชุมชน หลายฝ่ายและหลายหน่วยงาน ซึ่งโดย สกว.ภาค เองคาดหวังว่างานวิจัยชิ้นเล็กๆ ที่นำเสนอในวันนี้ จะเป็นการเริ่มต้นในการศึกษาวิจัยในประเด็นปัญหาต่างๆ ที่ยังต้องการ การแก้ไขโดยกระบวนการวิจัย ซึ่งหลังจากเวทีวันนี้คาดว่าจะมีโจทย์วิจัยเพิ่มเติม เพื่อเติมเต็มการวางแผน แนวทางในการพัฒนาพื้นที่เชียงดาวร่วมกันต่อไป

เปิดการประชุมโดย นายธนะชัย เศรษฐพัฒน์ นายอำเภอเชียงดาว

นำเสนอผลการวิจัย นำเสนอผลการวิจัย "การจัดการฐานข้อมูลอำเภอเชียงดาว" (รายงานฉบับร่าง)

โดย คุณโอฬาร อ่องพะ โครงการจัดการลุ่มน้ำปิงฯ
คุณพรทวี ยอดมงคล ทีมวิจัย

ข้อเสนอจากผู้ร่วมประชุม

✂ นายพเยาว์ สายดี หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเชียงดาว

1. พื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเชียงดาว ครอบคลุมพื้นที่ตำบลเมืองคองกว่า 18,000 ไร่ ดังนั้นการเก็บรวบรวมข้อมูลควรครอบคลุมพื้นที่ของตำบลเมืองคองด้วย เพื่อกระตุ้นให้คนใช้ คนบริการจัดการ คนดูแล ได้ตระหนักในการดูแลรักษา
2. ฐานข้อมูลการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรป่า น่าจะสะท้อนกิจกรรมของมนุษย์ ให้สังคมรับรู้ว่าการที่ชุมชนใช้ประโยชน์มีผลกระทบอย่างไร รวมทั้งการดูแล รักษาฐานทรัพยากรธรรมชาติ ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ โดยการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนร่วมกับเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า โดยคำนึงถึงผลกระทบและการอนุรักษ์เป็นสูงสุด

✂ นางสาวเอื้อมอมา ปูยี เลขานุการ อบต.เมืองนะ

การเก็บข้อมูลชนเผ่า มีกระบวนการเก็บอย่างไร เก็บที่ไหน ควรระบุพื้นที่ที่ทำการเก็บข้อมูลด้วย เพราะข้อมูลประเพณีของลาหู่ที่ยังคงมีอยู่ในบ้านผาหลาย แต่ในรายงานไม่ปรากฏประเพณีดังกล่าว และในบางชุมชนนั้นยังคงมีประเพณีบางอย่างที่บ้านผาหลายไม่มี ซึ่งข้อมูลในรายงานนั้นไม่สามารถสรุปได้ว่าเป็นข้อมูลของชนเผ่าทั้งหมด แต่เป็นเพียงข้อมูลของบางชุมชนเท่านั้นเอง ซึ่งการระบุที่มาของข้อมูลในรายงานจะสามารถนำไปอ้างอิงและใช้ประโยชน์ต่อได้อย่างสมบูรณ์

✧ นางพิมพ์สรณ์ ทิรมคำ นายก อบต.เมืองนะ

ข้อมูลที่น่าสนใจเป็นข้อมูลที่กว้าง ใช้เวลาสั้นๆ ในการทำงาน ไม่เห็นความมีส่วนร่วมของชาวบ้าน ทำอย่างไรถึงมีการเก็บข้อมูลลึกกว่านี้

✧ ครูกศน.

ข้อมูลเรื่องการศึกษาควร จำแนกว่ามีโรงเรียนกี่โรงเรียน โรงเรียนอะไรบ้าง ประชาชนนิยมเรียนโรงเรียนใด เพื่อที่การจัดการศึกษานอกระบบของ กศน. จะได้นำไปวางแผนการจัดการศึกษานอกระบบในพื้นที่ที่ไม่มีคนเรียนในระบบ

✧ นายทศพร ศรีทอง นักวิชาการสาธารณสุข

ข้อมูลสาธารณสุขควรมีการเก็บข้อมูลพื้นฐานอื่นๆ ถึงในระดับชุมชน ซึ่งการทำงานของสาธารณสุขในปัจจุบันได้เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนมากขึ้น โดยผ่านกลไกของ อสม.ในพื้นที่ จึงมีคำถามว่า ทีมวิจัยได้เก็บข้อมูลจากที่ใด

✧ นายรัฐกร ดานที ทีมวิจัย

เป็นการเก็บข้อมูลมือสองจากสำนักงานสาธารณสุขอำเภอซึ่งมีฐานข้อมูลเพียงพอที่ปรากฏในรายงาน

✧ นายเพียร สายดี หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเชียงดาว

ผลการศึกษาและความคิดเห็นขนาดมาตรฐานทางวิชาการ โดยเฉพาะการประกาศพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า จะยึดกฎหมายเป็นหลัก

การส่งเสริมท่องเที่ยวบนดอยหลวงเชียงดาวไม่เหมาะสมกับระบบนิเวศน์ ซึ่งควรมีการศึกษา fact ในพื้นที่ถึง ความหลากหลายทางทรัพยากร วัฒนธรรมประเพณี และ spicy ของสัตว์ป่า

✧ นายสุรินทร์ นำประเสริฐ หัวหน้าอุทยานแห่งชาติเชียงดาว

1. งานวิจัยควรใช้เวลามากขึ้น ควรมีรายละเอียดของข้อมูลมากขึ้น หลากหลายด้านมากขึ้น เพราะงานจับประเด็นเดียว ดังนั้นงานชิ้นนี้ใช้เป็นตัวชี้วัดอำเภอเชียงดาวไม่ได้ ใช้อ้างอิงไม่ได้
2. ผู้วิจัยควรมีความรู้เฉพาะด้านนั้นๆ ที่ลึกซึ้ง
3. ควรมีการวิเคราะห์ภาพรวมของข้อมูล
4. ควรใช้งานวิจัยชิ้นนี้เป็นพื้นฐานงานวิจัยต่อไป

✧ นายพิสิษฐ์ นพคุณ หัวหน้าอุทยานแห่งชาติศรีลานนา

1. ข้อมูลและแหล่งข้อมูลไม่ครอบคลุม มีการยกตัวอย่างอย่างลำเอียงเฉพาะชุมชนที่มีการใช้ประโยชน์จากป่าที่ดี มีการดูแลป่าแต่บางชุมชนก็มีการใช้ประโยชน์จากป่าแบบทำลายล้าง ดังนั้นจึงควรสะท้อนข้อมูลทั้งสองด้าน
2. การสืบค้นข้อมูลควรสืบค้นถึงที่มาที่ไป การประกาศพื้นที่อนุรักษ์เป็นไปตามการประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยผ่านกระบวนการให้ผู้ใหญ่บ้าน กำนันในพื้นที่แจ้งกับประชาชนและเปิดโอกาสให้คัดค้านได้ แต่ประชาชนมักอ้างว่าไม่ทราบกฎหมาย ทั้งนี้เพราะบางพื้นที่อาจมีประชาชนอาศัยอยู่ก่อนการประกาศจริง แต่ขาดคุณสมบัติที่จะคัดค้าน คือ ไม่มีสัญชาติไทย (ซึ่งเป็นข้อบกพร่องของการทำงานของหน่วยงานด้วย) นี่เป็นสาเหตุหนึ่งของการที่รัฐบาลไม่สามารถออกพรบ.ป่าชุมชนได้จนบัดนี้

✂ นายกิตติเดช ชียะพงศ์ เจ้าหน้าที่ ที่ดินจังหวัดเชียงใหม่ สาขาเชียงดาว

1. ขาดรายละเอียดความชัดเจนของทรัพยากรดิน และป่า งานมีจุดเน้นที่ทรัพยากรป่า
2. การจัดการที่ดิน จะใช้มิติใด เราจะกำหนด concept เรื่องการจัดการที่ดินอย่างไร 1) ทรัพยากรดินส่วนบุคคล (ซึ่งอยู่บนฐานของการจัดการของรัฐบาล) หรือ 2) ที่ดินคือ ทรัพยากรที่เป็นที่ทำกินของคน ซึ่งบัดนี้ที่ดินส่วนใหญ่ของอำเภอเชียงดาว โดยเฉพาะเทศบาลเชียงดาวกระจุกอยู่ในมือของคนกลุ่มหนึ่ง ซึ่งต่อไปจะเป็นปัญหาใหญ่และกระทบต่อทรัพยากรน้ำ และป่าในที่สุด ดังนั้นเราจะปล่อยให้มีการจัดการที่ดินเป็นไปตามกฎหมาย เป็นไปตามยุทธศาสตร์ หรือมีการจัดการที่ดินโดยยึดวิถีชีวิต

✂ นายบุญส่ง ไกรวรรณ รองนายก อบต.ปิงโค้ง

การที่รายงานบอกว่า มีคนภายนอกถือครองที่ดินที่บ้านปางเฟืองถึงร้อยละ 89.4 ไม่น่าจะเป็นความจริง เพราะผมเป็นผู้ใหญ่บ้านที่นั่นในปี 2539 รู้ดีว่า มีนายทุนซื้อไปส่วนน้อย ข้อมูลส่วนนี้ถ้าชาวบ้านมาเห็นจะต้องตกใจ ทำให้เสียภาพพจน์ จึงน่าจะไปเก็บข้อมูลใหม่

✂ นางอรสา หน่อปัน พัฒนากรชุมชน

วันนี้มี อบต.ถึง 3 แห่งมาร่วมประชุม คือ อบต.เมืองนะ อบต.เชียงดาว และอบต.แม่ทะ จึงถือโอกาสเสนอแนวคิดการจัดทำฐานข้อมูลระดับตำบล ให้มีความหลากหลาย ทั้งโครงสร้าง การพัฒนา ซึ่งอยากให้ท้องถิ่นเป็นคนช่วยกันดูแล และขับเคลื่อนไปพร้อมกันรับผลประโยชน์ร่วมกันของคนในพื้นที่

✂ นางสาวเอื้อมอมา ปูยี่ เลขานุการ อบต.เมืองนะ

จากโจทย์และวัตถุประสงค์ของงานวิจัยชิ้นนี้ คือรวบรวมข้อมูลด้านต่างๆ ซึ่งถ้าทีมวิจัยได้รวบรวมข้อมูลมาและปรากฏข้อมูลเท่านั้นแสดงว่า เชียงดาวมีข้อมูลด้านต่างๆ เพียงเท่านี้หรือไม่ และถ้าไม่มีแล้วเราจะต้องจัดทำฐานข้อมูล ซึ่งเป็นการบ้านที่ต้องทำอีกเยอะ เพื่อสร้างฐานข้อมูลไว้ใช้ในการกำหนดแผนการพัฒนาของพื้นที่ต่อไป

✂ นางนุจิรัตน์ อ่องพะ ทีมวิจัย

ข้อมูลที่ได้รวบรวมมาส่วนหนึ่งเป็นข้อมูลที่มีการวิจัยโดยสถาบันพระปกเกล้า และเป็นการเก็บข้อมูลโดยชุมชน ซึ่งในฐานะคนทำงาน NGO อาจติดภาษาที่กระทบหน่วยงานบ้างก็ขอภัยด้วย

✂ นายเพียว สายดี หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเชียงดาว

ข้อมูลหน้า 48 กล่าวถึงเจ้าหน้าที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเชียงดาว ซึ่งมีการต่อรองกับผู้นำชุมชน ในการจัดการป่า ซึ่งขอบเขตของการทำงานเจ้าหน้าที่ไม่สามารถทำข้อตกลงเช่นนั้นได้ แต่เป็นความร่วมมือกัน การอ้างเช่นนี้จะส่งกระทบต่อหน่วยงานในพื้นที่

✂ นางสาว สุภาวิณี ทรงพรพาณิชย์ ทีมวิจัย

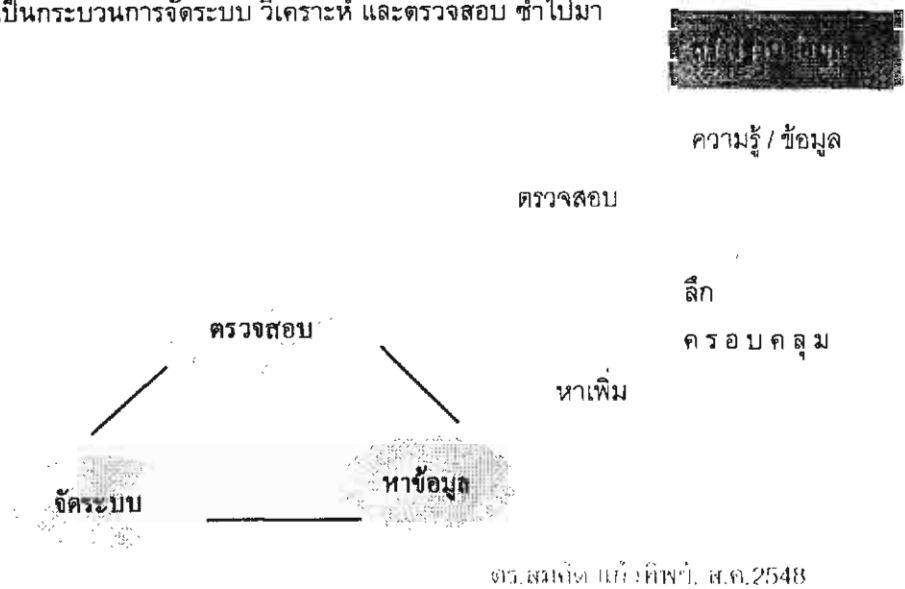
ในฐานะทีมวิจัย ที่รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยที่มีคนมาทำในพื้นที่อำเภอเชียงดาว พบว่า มีความรู้ที่เขามาศึกษาและนำออกไปเยอะมา จึงอยากสนับสนุนให้คนพื้นที่ได้มีการศึกษาวิจัย รวบรวมข้อมูลของท้องถิ่นไว้เป็นต้นทุนในการทำงานต่อของชุมชน

ข้อเสนอของ ดร.สมคิด แก้วทิพย์

เป้าหมายของการทำงานวิจัยชิ้นนี้คือ เราอยากให้มีการวิจัยในพื้นที่ แต่ก็ไม่รู้ว่าจะเริ่มที่จุดใด จึงเริ่มที่งานวิจัยชิ้นเล็กๆ นี้ แล้วเปิดเวทีนำเสนอ เป็นเหมือนการ “โยนก้อนหินถามทาง” เพื่อหาเรื่อง ในการทำวิจัยและหาคนมาทำวิจัย

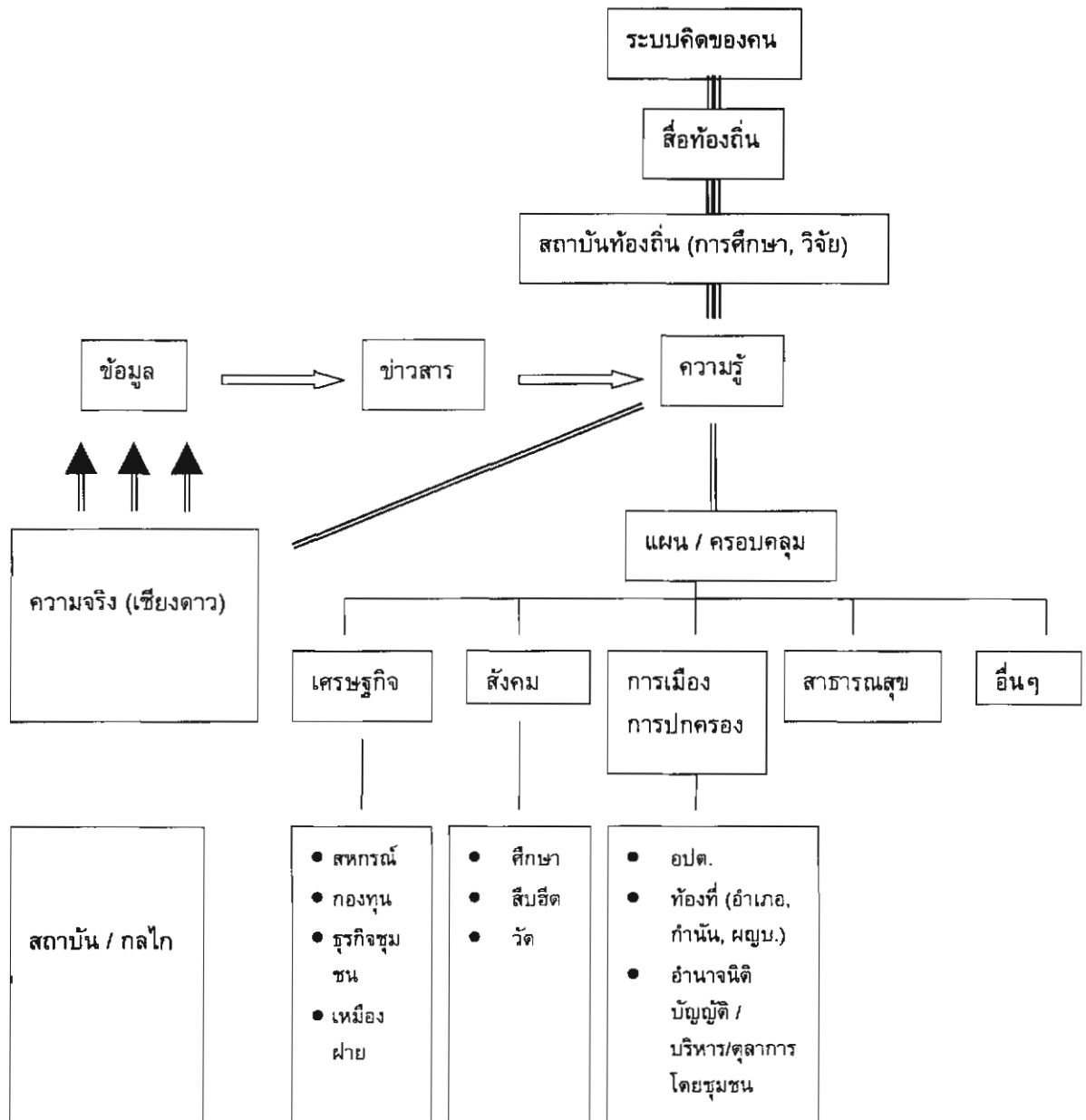
บรรยากาศของการประชุมในวันนี้ มีองค์ประกอบของผู้เข้าร่วมที่เป็นคนกลุ่มใหม่มากขึ้น และมีการตั้งคำถามกับ “ความจริง” คำถามถึงว่า รายงานฉบับนี้ควรพิมพ์หรือไม่ เพราะถ้ามีการเผยแพร่ออกไปข้อมูลอาจให้คุณให้โทษกับผู้เกี่ยวข้อง

การทำงานวิจัยจึงเป็นกระบวนการจัดระบบ วิเคราะห์ และตรวจสอบ ซ้ำไปมา



คำถามต่อไปคือ เราจะเดินทางต่ออย่างไร

ข้อมูลที่นำเสนอเป็นปรากฏการณ์ เหมือนภูเขาหน้าแข็งที่มียอดโผล่พ้นน้ำ แต่มีอะไรเบื้องหลังอีกหลายอย่างภายใต้มัน เพราะฉะนั้นการศึกษาควรมีทั้ง 1) การเจาะลึกในแต่ละประเด็น (แนวตั้ง) เพื่อเข้าใจระบบและการจัดระบบ 2) การศึกษาในระดับพื้นที่ (แนวนอน) เพื่อเข้าใจตนเอง แล้วนำงานทั้งสองส่วนมาตรวจสอบกัน ถ้า “จริง” ใช้ได้เลย ถ้ายัง “ไม่จริง” กลับไปทำใหม่ แล้วตรวจสอบกันเป็นระยะๆ



ดร.สมศักดิ์ แก้วเทพย์, ส.ศ.2548

เช่น การจัดการที่ดิน มีการศึกษาวิเคราะห์โครงสร้างการถือครองที่ดิน เพื่อหาแนวทางการแก้ปัญหากฎหมาย และด้านอื่นๆ เป็นต้น

ทั้งนี้ประชาชน หน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้องและสนใจสามารถร่วมวิจัยช่วยกันทำ หรือ ช่วยตรวจสอบ ช่วยกันดู ให้ข้อเสนอแนะ

ก้าวต่อไปของการทำงานในพื้นที่อำเภอเชียงดาว แต่ละกลุ่มแต่ละประเด็นที่มีคนสนใจร่วมกัน จะมีประสานงานเพื่อหารือพัฒนาเป็นโครงการวิจัยอีกครั้ง

ปิดประชุมเวลา 12.00 น. โดย อาจารย์ไพรัช ไหมชมภู ผู้อำนวยการโรงเรียนเชียงดาววิทยาคม

ข้อสรุปทีมวิจัยในการเคลื่อนงานต่อ หลังจากเวทีนี้ บางกลุ่ม บางหน่วยงานที่สนใจให้หารือกันในกลุ่มเพื่อดูว่าจะสามารถทำงานต่อยอดจากฐานข้อมูลนี้ได้อย่างไร และนัดหมายเพื่อพูดคุยพัฒนาโครงการวิจัย (ที่สนใจ) ร่วมกันอีกครั้ง ประมาณต้นเดือนกันยายน 2548 (หลังวันที่ 6 ก.ย. 48)

ข้อมูลนักวิจัย

๑. นายมังกร ชัยชนะดารา

๑๓๗ หมู่ ๙ ตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

๒. นายวิจิต ้วยเมอแก้ว

๖๔ หมู่ ๑๖ ตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

๓. นางนุจิรัตน์ อ่องพะ

เจ้าหน้าที่โครงการจัดการลุ่มน้ำแม่ปิงตอนบน

๙ หมู่ ๗ ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

๔. นายรัฐกร ดานที

๘๒ หมู่ ๖ ตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

๕. นางนงลักษณ์ แก้วกำเนิด

๒๖๔ หมู่ ๖ ตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

๖. นางสาวสุภาวดี หรงพรพาณิชย์

นักวิจัย โครงการวิจัยและเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชน

155 คณะอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตำบลแม่เหียะ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

๗. นางสาวพรทิว ยอดมงคล

เจ้าหน้าที่โครงการ สกว.สำนักงานภาค ชั้น ๒ อาคารเฉลิมพระเกียรติ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

๘. ดร.สมคิด แก้วทิพย์ ที่ปรึกษาโครงการ

ผู้ประสานงาน สกว.สำนักงานภาค ชั้น ๒ อาคารเฉลิมพระเกียรติ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

๙. ดร.พระมหาบุญช่วย สิริธโร ที่ปรึกษาโครงการ

ผู้ประสานงาน ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นโพธิ์ชัย วัดสวนดอก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่